

Kogudusemaja
Sael ilupildi peal ja
avalikuks aruteluks
valmis
lk 5

Kümneaastased
Laagri tüdrukud
päästavad loodust
lk 8

Ellamaa rahva-
majja töi valdade
ühinemine uue
tõusulaine
lk 9

NR 9 (33) MAI 2019

Saue

Valdus

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Aita äriidee lendu saata

Väga tihti ei tule ette, et antakse pihku 5000 eurot ja öeldakse, et oma valik, kellele annad-jagad. Umbes-täpselt nii praegu ongi.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Saue vald toetab „Ajujahi“ äriideede konkursi juba teist aastat. Sel aastal esitati 341 ideed, millest sai 100 ja siis 30 ja siis 10. Oli tööstust ja disaini, oli sotsiaalset ettevõtlust ja loomemajandust, oli kommunikatsioonitehnoloogiaid ja biomeditsiini. Oli elevust ja närvide mängu, oli väljakukkumise kibedust ja edasisaamise joovastust. Nüüd on alles kuus ideed ja kuus meeskonda.

Just sel nädalalt on otsustav telesaade, nimelt neljapäeval, 16. mail sõelutakse välja „päris“ žürii esikolmik, kes 23. mail superfinaali saates kõrgeimat pjestaaalikohta püüdma läheb.

Aga Saue vallas käib täitsa omaette konkurss. „Sauevallaka lemmiku“ tiitlile saavad edasi kandideerida esikuuiku võistkonnad. Iga Saue valla elanik saab oma sisetunde järgi hääletada. Ideaalis võiks see olla muidugi kõige ägedam idee. Aga võib ka olla sellepärast, et meeskond tundub tubli. Või on žürii kellelegi põhjendamatult liiga teinud ja see vajab parandamist.

Igatahes praegu on see projekt, kus tõesti igaüks võib end isiklikult suurtoetajana tunda ja 5000 eurose Saue valla eripreemia eest oma hääle anda.

Sauevallaka lemmiku konkurss

Mine palun Saue valla Facebooki lehele, kus näed albumis iga kuue idee kohta lühitutvustust ja pilti.

Sinu „like“ konkreetse foto all annabki hääle.

**HÄÄLETUS ALGAS
6. MAIL JA KESTAB
19. MAINI.**

LAUAMÄNG ALU

Strateegiamäng kahele mängijale, mida saavad mängida pimedad ja nägijad inimesed. Üldiselt ei arvesta lauamängutootjad erivajadustega inimestega. ALU on disainitud nii, et on võetud arvesse ka teatavate erivajadustega inimesi. Kuna ALU mängulaud on modulaarne, on sellele võimalik juurde arendada ning müüa uusi lisaoosi ning mängu, võimaldades äril pidevalt kasvada.

Turu suurus: Euroopas on 30 miljonit nägemispuudega inimest, neist 3 miljonit on täispimedad.
www.studioalu.com

HIVE

HIVE on pilvetehnoloogial põhinev ülitäpne lahendus GPS-positsioneerimiseks ja navigeerimiseks, mis aitab droonidel, robotitel ja teistel autonoomsetel GPS-seadmetel end positsioneerida, liigutada ja jälgitada sentimeetrise täpsusega. HIVE'i on arendatud ja testitud Venemaal alates 2014. aastast. Selle ajaga on HIVE ühendanud 600 andmekeskust, mis kuuluvad 120 eri ettevõttele. 2018. aastal ühendas HIVE erinevad GPS-jaamad Lätis ja Eestis. Tarkvara testiti Starshipi robotitega.

Turu suurus: 15,7 miljardit dollarit on droonide ja teiste autonoomsete GPS-seadmete navigeerimissüsteemide turuväärtus järgmisel aastal.

SECUREBADGER

Kinnisvaraturu platvorm, mis teeb sobiva üürniku leidmise oluliselt lihtsamaks AI-põhise taustakontrolli tegemisega. Uuenduslik taustakontroll uurib andmebaaside abil põhjalikult üürniku käitumise- ja finantsriske. Nii muutub üürirug turvalisemaks.

Turu suurus: üürirukinnisvara turuväärtuseks hinnatakse Euroopas 650 miljardit eurot. Taustakontrollituru suurus jääb 500 miljoni ning miljardi euro vahele.
www.securebadger.com

GROVENEER

Groveneer on naturaalsest puidust kleebitav dekoratiivsein, mida saab paigaldada ruumidesse ilma tööriistade ja eriliste oskusteta. Erinevatest toonidest ja mõõtudest saab luua omanäolisi mustreid. Iga kleebitav leht on uni-kaalse puidusüüga ning seega on iga valminud sein ainulaadne. Toode on juba õiges mõõdus, viimistletud kõvavahaõliga ning kleepimiseks valmis.

Turu suurus: Eestis suudeti kuue kuuga tekitada käivet mõnekümne tuhande euro väärtuses, fookus oli eelkõige toote valideerimisel. Nüüd liigutakse Norra ja laiemalt Skandinaavia turule. Norra seinakattematerjalide turu väärtuseks hinnatakse 120 miljonit eurot.

www.groveneer.com

Fotod: Ajujaht

HOPKID

HopKid on laste sõidu- ja saatmisteenus platvorm laste turvalise ja mõnusa liikumise korraldamiseks. Ühe kogukonna lapsevanemad saavad HopKidi platvormi abil planeerida ja korraldada kogukondliku transporti. HopKidiga võivad lapsevanemad iga nädal vähemalt 3 tundi aega ning maal elavatele lastele saavad teenused kättesaadavaks. Lastetakso puhul maksab klient sarnaselt taksoteenusega distantsi ja ajakulu eest. Kogukondliku sõidujagamisteenus platvormi puhul maksab kasutaja kuupõhist rakenduse kasutustasu.

Turu suurus: Eestis käib huviringides umbes 120 000 last vanuses 6-15, Euroopas kokku aga 18 miljonit. HopKidi eesmärgiks on esimese sammuna haarata Eesti, Baltimaade ja Skandinaavia riikide lastesõitude turg, edaspidi laiendada teenustega ka Euroopa suurematesse linnadesse.

www.hopkid.ee

TIMEY

Timey on tark indikaator, mille saab kinnitada toidupakendile, kastidele või kallima (kala)toote külge. Indikaator muudab värvi, kui toodet pole hoitud ettenähtud tingimustes. Lahenduse abil saavad nii tootja kui edasimüüja olla kindlad, et toode jõuab tarbijani kvaliteetsena.

Turu suurus: kogu turg on laiemalt globaalne külmketiturg, mille väärtus on 2017. aasta statistika järgi ligi 190 miljardit dollarit (kasvab 2023. aastaks 293,27 miljardini). Globaalse targa pakendi turg on suuruselt 33,2 miljardit dollarit.

www.timey.ltd

Euroopa parlamendi valimised 26. mail 2019

26. mail toimuvatel Euroopa parlamendi valimistel on Saue vallas kuus valimisjaoskonda.

Valimisjaoskond nr 1	
Eelhääletus 20.-22.05 kell 12-20	Laagri kultuurikeskus, Veskitammi 8, Laagri alevik
Valimispäev 26.05 kell 9-20	
Valimisjaoskond nr 2	
Eelhääletus 20.-22.05 kell 12-20	Tuleviku lasteaed, Tuleviku 3, Laagri alevik
Valimispäev 26.05 kell 9-20	
Valimisjaoskond nr 3	
Eelhääletus 20.-22.05 kell 12-20	Saue Noortekeskus, Koondise 20, Saue linn
Valimispäev 26.05 kell 9-20	
Valimisjaoskond nr 4	
Eelhääletus 20.-22.05 kell 12-20	Saue Päevakeskus, Kütise tn 4, Saue linn Hääletamine väljaspool elukohta
Valimispäev 26.05 kell 9-20	Saue Gümnaasium, Nurmesalu 9, Saue linn
Valimisjaoskond nr 5	
Eelhääletamine 20.05 kell 12-20	Ruila kool, Ruila küla
Eelhääletamine 21.-22.05 kell 12-20	Ääsmäe põhikool Kasesalu 16, Ääsmäe küla
Valimispäev 26.05 kell 9-20	Kernu rahvamaja, Riisipere tee 6, Haiba küla
Valimisjaoskond nr 6	
Eelhääletamine 20.05 kell 12-20	Kaasiku seltsimaja, Kaasiku küla
Eelhääletamine 21.-22.05 kell 12-20	Turba kultuurimaja, Lehetu tee 12, Turba alevik
Valimispäev 26.05 kell 9-20	Riisipere kultuurimaja, Nissi tee 53c, Riisipere alevik

Eelhääletada väljaspool elukohta saab ainult ühes valimisjaoskonnas Saue valimisjaoskonnas nr 4 Saue päevakeskuses. Elukohajärgselt saab eelhääletada kõigis valimisjaoskondades, kuid tähele tuleb panna valimisjaoskonna asukohta erinevatel eelhääletamise päevadel, eelkõige valimisjaoskondades nr 5 ja nr 6. Jaoskondadesse nr 5 ja nr 6 liiguvad valimispäeval bussid.

Euroopa Parlamendi valimise ajad Eestis

Kuidas selgub, kes pääseb Euroopa Parlamenti?

Lisainfo: www.valimised.ee • valimised.rahvastikuregister.ee
<https://www.seekordlahenvalima.eu/> • <http://www.europarl.europa.eu/estonia>

seekordlahenvalima.eu

Bussiplaan

VALIMISJAOSKOND NR 5			
Ruila	11:00	Jõgisoo	15:00
Allikmäe	11:05	Harutee	15:02
Tuula	11:11	Harutee	15:03
Pällu	11:14	Maidla mõis	15:10
Muusika	11:19	Ülesoo	15:13
Ehala	11:26	Esku	15:23
Kernu mõis	11:29	Suurenõmme	15:24
Ristema talu*	11:36	Metsanurga	15:25
Mõnuste	11:42	Kernu mõis	15:27
Haiba	11:45	Kohatu	15:28
		Kirikla	15:31
		Kernu kool	15:34
		Haiba	15:37

VALIMISJAOSKOND NR 6			
Ellamaa garaažid	09:50	Odulemma (Odulemma ringtee ja Hürjapea tee teerist)	12:40
Turba pood	10:00	Saida	12:45
Riisipere kultuurimaja	10:10	tagasisõit	13:55
tagasisõit	11:00		
		Turba pood	13:30
Laitse pood	10:25	Lehetu	13:35
Munalaskme	10:35	Nurme	13:45
Riisipere vana pood	10:50	Riisipere kultuurimaja	13:55
tagasisõit	12:00	tagasisõit	15:00
		Buss peatub nõudmisel. Väljumisajad antud peatustes. Buss sõidab tagasi vajadusel	
Siimika	11:30		
Tabara	11:45		
Riisipere kultuurimaja	12:00		
tagasisõit	12:50		

Toimingud ja tähtajad

- Hiljemalt 6. mail saadab Siseministeerium valijale valimiskaardi.
- Valija, kes ei ole saanud valijakaarti või kelle andmetes on vigu, võib pöörduda avaldusega Siseministeeriumi poole. **Valijakaarte väljastab Siseministeerium.**
- 16.-19. mai toimub eelhääletamine maakonnakeskustes riigi valimisteenistuse määratud hääletamiskohtades. Harjumaal on maakonnakeskuseks Tallinna linn.
- 16.-22. mai toimub elektrooniline hääletamine. Hääletamine algab 16. mail kell 9 ja kestab ööpäevaringselt kuni 22. mai kella 18-ni.
- 20.-22. mail toimub eelhääletamine kõigis valimisjaoskondades. Väljaspool elukohta saab hääletada Saue valimisjaoskonnas number 4 Saue päevakeskuses kell 9–20.
- 26. mai on valimispäev. Hääletamine toimub elukohajärgses valimisjaoskonnas kell 9–20.
- Kodus hääletamine valimispäeval tuleb registreerida elukohajärgse valimisjaoskonna esimehe kaudu kas telefoni teel või kirjalikult avalduse esitamisega. Kirjaliku avalduse jaoskonnakomisjoni esimehele saab esitada ka vallavalitsuse vastuvõtusekretäri kaudu. Kodus hääletamise registreerimine lõpeb valimispäeval kell 14.**

Miks peaks Sind huvitama Brüssel?

Selle aasta 1. maiks on Eesti kuulunud Euroopa Liitu 15 aastat. Selle ajaga on EL-i loodud võimalused saanud meie igapäevaelu osaks, lausa nii omaseks, et me ei seosta neid otseselt EL-i kuulumisega. Liit on 15 aastaga palju arenenud, aga põhialused on samad. Tegemist on riikide liiduga, kus pannakse ühiste probleemide lahendamiseks seljad kokku ja jagatakse otsustusõigust. EL loodigi selleks, et tegeleda teemadega, millega riigid üksinda nii hästi hakkama ei saa. Näiteks on Eesti siseturg tänu EL-ile palju suurem – napilt üle miljoni asemel on meie siseturul pool miljardit tarbijat. 96% eestlastest arvab, et vaba liikumine on Euroopa Liidu kõige olulisem hüve. Üksi ei oleks meil jõudu võidelda kliimamuutustega, sõlmida kaubanduslepinguid EL-i mittekuuluvate riikidega nagu Ukraina või Jaapan, tagada hästitoimivat finantssüsteemi ega hoida stabiilset valuutat. Majanduslikult on EL Eestile kahtlemata palju andnud. Samuti on naiivne arvata, et saame üksi lahendada selliseid globaalseid probleeme nagu ränne või julgeolek. Euroopa Liidu tuumikusse kuulumine on meie iseolemise parim tagatis. Eesti mõju on seda suurem, mida toimivam ja tugevam on Euroopa Liit. Just seepärast on tähtis anda oma hääle ka Euroopa parlamendi valimistel!

Keit Kasemets,
Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juht

Kandi- daatide nimekiri

ERAKOND EESTI 200
Reg nr 101 LAURI HUSSAR
Reg nr 102 KRISTINA KALLAS
Reg nr 103 MARGUS TSAHKNA
Reg nr 104 LIINA NORMET
Reg nr 105 IGOR TARO
Reg nr 106 TRIIN SAAG
Reg nr 107 KAUPU KUTSAR
Reg nr 108 KRISTIINA TÖNNISSON
Reg nr 109 MAREK REINAAS

ERAKOND EESTIMAA ROHELISED
Reg nr 110 EVELIN ILVES
Reg nr 111 PEEP MARDISTE
Reg nr 112 ZÜLEYXA IZMAILOVA

SOTSIAALDEMOKRAATLIK ERAKOND
Reg nr 113 MARINA KALJURAND
Reg nr 114 SVEN MIKSER
Reg nr 115 IVARI PADAR
Reg nr 116 EIKI NESTOR
Reg nr 117 KATRI RAIK
Reg nr 118 TRIIN TOOMESAAR
Reg nr 119 MARIANNE MIKKO
Reg nr 120 MONIKA HAUKANÕMM
Reg nr 121 INDREK TARAND

ISAMAA ERAKOND
Reg nr 122 RIHO TERRAS
Reg nr 123 JÜRI LUIK
Reg nr 124 VIKTORIA LADÕNSKAJA-KUBITS
Reg nr 125 TÕNIS LUKAS
Reg nr 126 MIHHAIL LOTMAN
Reg nr 127 KÄTLIN KULDMAA
Reg nr 128 TARMO KRUUSIMÄE
Reg nr 129 URMAS REINSALU
Reg nr 130 TUNNE-VÄLDO KELAM

EESTIMAA ÜHENDATUD VASAKPARTEI
Reg nr 131 JULIA SOMMER

ELURIKKUSE ERAKOND
Reg nr 132 ARTUR TALVIK
Reg nr 133 LAURI TÕNSPOEG
Reg nr 134 MIHKEL KANGUR

EESTI REFORMIERAKOND
Reg nr 135 ANDRUS ANSIP
Reg nr 136 TAAVI RÕIVAS
Reg nr 137 URMAS PAET
Reg nr 138 MARIS LAURI
Reg nr 139 KALLE PALLING
Reg nr 140 YOKO ALENDER
Reg nr 141 VIILJA TOOMAST
Reg nr 142 AIRIS MEIER
Reg nr 143 HANNO PEVKUR

EESTI KONSERVATIIVNE RAHVAERAKOND
Reg nr 144 MART HELME
Reg nr 145 MARTIN HELME
Reg nr 146 HENN PÖLLUAAS
Reg nr 147 ANTI POOLAMETS
Reg nr 148 PEETER ERNITS
Reg nr 149 TOIVO TASA
Reg nr 150 MAIDO PAJO
Reg nr 151 URMAS REITELMANN
Reg nr 152 JAAK MADISON

EESTI KESKERAKOND
Reg nr 153 YANA TOOM
Reg nr 154 ENN EESMAA
Reg nr 155 AADU MUST
Reg nr 156 VADIM BELOBROVTSEV
Reg nr 157 ANNELI OTT
Reg nr 158 ERKI SAVISAAR
Reg nr 159 ANDREI KOROBENIK
Reg nr 160 TAAVI AAS
Reg nr 161 IGOR GRÄZIN

ÜSIKKANDIDAADID
Reg nr 162 ERIK ORGU
Reg nr 163 HARRY RAUDVERE
Reg nr 164 RAIMOND KALJULAID
Reg nr 165 ARGO MÖTTUS
Reg nr 166 MARIA KALJUSTE

Miks nad palkavad ukrainlasi?

3

Nr 9 / mai / 2019

Saue Valdur

Sel kevadel on ootamatult palju räägitud võõrtööjõust. See teema oli tugevalt esil riigikogu koalitsioonikõnelustel, ajakirjanduses ja isegi inimeste omavahelistes vestlustes. Saue Valdur püüdis kolme kohaliku ettevõtjaga vesteldes välja peilida, miks neil ukrainlased tööle palgatud on ja mis on nende arvamus praegu punases märgutules oleva temaatika kohta.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

KUI SAAKS NII, ET RIIK EI SEGAKS TÖÖTEGEMIST AS Stera Saue

Valdkond: lehtmetsatööstus

Asukoht: Hüüru küla

Stera Saue tegevjuhi Veiko Vaheri sõnul on tekkinud debatt ettevõtja jaoks pisut kummaline. Tema sõnul räägitakse väljaspool Euroopa Liitu pärit võõrtööjõu kontekstis, et kui kvooti suurendada, tuuakse sisse just odavat tööjõudu, keskmise palk Eestis ei hakka kunagi tõusma ning ettevõtjad muutuvad laisaks ega viitsigi mõelda, kuidas innovaatilisemad olla.

„Näib, nagu istuksid ametnikud ja poliitikud oma kabinetides ja mõtleksid, kuidas neid laisku ettevõtjaid nüüd õpetada äri ajama. Et keelame võõrtööjõu ära, siis lollid panevad ukse kinni ja targad hakkavad tegema suurema lisandväärtusega tööd. Ma ettevõtjana mõtlen iga päev sellele, riik ei pea tulema ja talutama mind õigele teele,“ imestab Vaher.

Steras töötab kokku 170 inimest, neist 9 on hetkel ukrainlased ja valgevenelased. Töökäte puudus ei ole praegu väga terav, aga on teemana üleval pidevalt. „Me kasvame kiiresti ja ega töötajaid lihtne leida ole, lihttööliste puhul ju *head-hunting*’ut tegema ei hakka,“ nendib Vaher.

Peamiselt koolitatakse inimesed ise oma majas välja, isegi lakksepa haridus pole nõutav, ainus eeldus on see, et inimene tahaks tööd teha. FIRMAS on välja töötatud majasisene värbamispreemia, mis on päris arvestatav summa. Vaheri sõnul on see isegi kõige parem viis uusi töötajaid leida, sest oma töötaja soovitus on nagu väike moraalne vastutus.

Võõrtööjõuga hakati kokku puutama viis aastat tagasi, esimesed välismaalased tulid läbi rendiettevõtete, aga nüüd on nad kõik oma töötajateks mõllitud. Ametlikult ja kogu kaasneva paberimajandusega. Taotletakse load, registreeritakse töötajate registris,

maksud laekuvad Eestisse. „Keegi ei tee seda kergekäeliselt, töandjal lasub ju vastutus nende eest,“ ütleb Vaher.

Aga tööandja vaatest on lühiajalise tööloa aastane tsükkel, misjärel peab välismaalasest töötaja kolmeks kuuks riigist lahkuma, üsna tülikas. „Kes selle töö siis selle kolme kuu jooksul ära teeb?“ küsib Vaher. Pikaajalisi viisid antakse Eestis välismaalaste kvoodi alusel, aastaks kuni 1300 inimesele, aga kvoot saab tavaliselt täis juba jaanuaris. Poola rendiettevõtete töötajaid Steras ei ole, Vaheri sõnul on see liiga hall ala.

Arvamuse, et siin töötavad ukrainlased või teised välismaalased saavad tööst eest sandikopikaid, lükkab Vaher kindlasõnaliselt ümber. „Tegelikult pole rahvusl mõneti tähtsust, palka saavad nad sama palju kui eestlastest töötajad, kõik motivatsioonisüsteemid on samad. Mul ei ole illusiooni, et eestlastest töötajad ukrainlastega palga teemal ei suhtleks. Nad pole kuskilt otsast odav töötajad,“ ütleb Vaher.

Kui ühiskondlikes debattides tuuakse näiteid võrdluseks Rootsi ja seal mässavate mustanahaliste kohta, siis pareerib Vaher selle sõnumiga: „Nemad pole läinudki Rootsi tööle. See pole kunagi eesmärk olnudki. Aga ukrainlased tulevad siia konkreetselt tööd tegema. Neil on siin võimalik paremini teenida ja ka koduseid üleväl pidada. Enamasti nad ei plaanigi siia püsivalt jääda, neil on ju pered kodus ootamas.“

Vaher pahandab, et pidevalt aetakse segi pagulaste ja võõrtööjõud ja ta on arvamusel, et seda ei tehta kogemata, see on teadlik poliitretoorika. „See on lihtsalt kurb. Rääge populism,“ hindab mees.

Pragmaatilise firmajuhi-na Vaher oma energiat enam diskussioonidesse ei kuluta. Tal on kogemus siseministeriumis kokku kutsutud töörühmas osalemisest, kus töötajad püüdis olukorda selgitada, aga tulemuseks oli, et tegemist on poliitilise otsusega ja kvooti ei suurendata.

„Ma olen loobunud sel-

Seve Lehetu tehases töötab 30 inimest, neist viiendik on ukrainlased

Saidafarmis teatakse, et laudatöö põlgab ära iga kaupusetagune viinaninagi. Liiga raske on

lest, et keegi kuulaks või aitaks. Aga äkki saaks nii, et ei takistaks?“ küsib Vaher.

SEE ON VÄÄRTUSTE KRIIS

AS Seve Ehitus

Valdkond: majaehitus

Asukoht: tehas Lehetu külas

Seve Ehituse tegevjuht Vello Enniste leiab, et võõrtööjõuteemalise diskussiooni põhjuseid tuleb otsida meie haridussüsteemist, mis pole nüüd juba paar-kolm aastakümnet väärtustanud kutseharidust. Koolitatakse kõrgharitud haldusjuhte, kes ehitusse tööle ei tule, ning lisaks on palju keskharidusega noori inimesi, kes kõnivad laias maailmas lihtsalt ringi. „See on ühiskondlik väärtuste kriis,“ leiab Enniste. Ta tõdeb, et täna on olukord juba parem, ametiõpet propageeritakse, aga mingiteks aastateks on auk siiski sees.

Seve Lehetu tehases pannakse kokku puitmaju. „Kui on tahtmine tööd teha ja vähemalt põhiharidus, on töö täitsa saadaval,“ nendib mees. Ometi on tehase 30 töötajast viiendik ukrainlased. Lehetu on Enniste sõnul nii väike koht, töötajaid pole lihtsalt võtta. Konkreetset oma külast on tehases tööl ainult üks inimene. Ja Tallinnast ei tule keegi. Seega puututakse tööjõu vähesusega kokku üsna tihti. „Ma ütlen veel kord – see on väärtuste teema. Mul teenivad kõik mehed üle Eesti keskmise palga, tööaeg on kaheksa tundi, ületunde tegema ei pea, aga piisavalt tööjõudu ikka ei ole,“ arutleb Enniste.

Ukrainlased on Seves tööl samuti lühiajaliste viisadega. Ennistet asjaolu, et mehed vahepeal kolm

2019. aastal prognoositakse kuni 30 000 lühiajalist töötajat

Kui välismaalane soovib pikemaks perioodiks Eestisse tööle asuda, on selleks vajalik elamisluba ning on kehtestatud aastane sissevõttekvoot 1315 inimest.

Lühiajaliselt on välismaalastel Eestis võimalik tööandja registreeringu alusel töötada piirnumbriväliselt. Lühiajaline Eestis töötamine on lubatud kuni 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul, lühiajaline Eestis töötamine hooajatöötajana on lubatud kuni 270 päeva 365 järjestikuse päeva jooksul.

2018. aastal registreeriti Eestis ligi 20 000 inimese lühiajaline töötamine ning prognoosime, et tänanu on see arv kuni 30 000. See ei tähenda, et kõik need inimesed korraga Eestis on, vaid nad käivad siin lühemate perioodide kaupa näiteks hooajatööl või vastavalt ehituse etappidele.

Kõige rohkem välistöötajaid tuleb Ukrainast, aga ka Valgevenest, Venemaalt ja Moldavast ning kõige sagedamini rakendatakse välistööjõudu ehitus- ja põllumajandussektoris.

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

kuud eemal peavad olema, ei sega. Seve turgu on hooajaline – peamiselt Norras tegutsedes ongi talvekuudel vaiksem. Alguses sattus paar meest tööle läbi Poola rendifirma, aga need tulid ise küsima, kas saaks päriselt töötajate kirja. Said. Tasapisi hakkas lisanduma nende meeste tuttavaid, aga päris alati pole õnneks läinud. Enniste on paar meest ikka tagasi Ukrainasse ka saatnud, ei saanud asja. Elavad ukrainlased Lehetu kortermajas ja on ise rahul. Kodu saaksid nad sama töö eest palka 300 eurot, Seves on korraliku töömehe palk isegi 6-7 korda kõrgem. Muide, tehases töötab ka hulk vaegkuuljaid, kõige pikema staažiga mehed juba 17 aastat. „Nemad saavad ka sama palka nagu iga kuulja meeski,“ kinnitab Enniste palgavõrdsust.

98% Seve toodangust läheb ekspordiks ja ehitusturuga tuttav mees nendib, et ilma ukrainlasteta oleks ehitus Eestis upakil. „Poliitikud võiksid sellest aru saada. Tõhustada tuleks hoopis kontrolli- ja järelevalvemehhanisme, aga mitte välistööjõu sissetoomist pärsida,“ leiab Enniste. Kui seda teha, suureneb Poola renditööjõu osakaal ja siis voolab maksuraha kõik riigist välja. „Mina näen, et võõrtööjõu kasutamine on perspektiivis ainus lahendus,“ resümeerib Enniste.

RIIK PEAKS PROBLEEMI TUNNISTAMA Saidafarm OÜ

Valdkond: põllumajandus ja piimatööstus

Asukoht: Lehetu külas

„Ma olen kuulnud Töötukassa konsultandi ütlemist, et kui pakud töötajale farmitööd, siis on reaktsioon selline, nagu pakuks murki,“ ütleb Saidafarmi omanik Helve Sargava. Ta teab seda omastki kogemusest, et laudatöö põlgab ära iga kaupusetagune viinaninagi.

Põhjus on lihtne – töö on raske. Kohal peab olema hommikul vara, loom tahab süüa. Ükskõik kui puhtad on tingimused laudas, spetsiifiline lõhn jääb riidele ja juustele külge. Peab olema valmis tulema välja ka öösel kell 2, kui sünnib vasikas või on lehm haige, sest need ei oota hommikuni.

„Maakohad on tühjaks jäänud. Need, kes on läinud, ei tule enam tagasi. Meil oli siin küla vanasti rahvast täis. Need, kes alles, põlgavad farmi ära. Katsu sa leida suvel karjagi kedagi, no ei tule keegi,“ toob Helve Sargava näite. Tema sõnul peaks riik endale aru andma, et tööjõupuudus on reaalne ja lahenduseks on võõrtööjõud.

„Seda praegu levivat viha võõraste vastu tuleks lahendada,“ arvab peremees Juhan Sargava. „Kogu Lähis-Ida tapleb, keeb ja laseb õhku ainult võõrviha tõttu. Ja pole vahet mismoodi

võõras – kas teist nahavärvi või räägib teist keelt või on ta võõrast usust,“ mõtiskleb Juhan.

Tema usub, et praeguse olukorra taga on 25 aasta tagused tegematajätised – kõik need sündimata jäänud lapsed. Tulevikuvaates tuleks praegu tegeleda sündivuse kasvatamisega, et ehk siis veerandsaja aasta pärast on seis parem. Aga mome-dil ei saa töökäte puuduse vastu küll muudmoodi, kui väljast töötajaid palgates. „Poliitikud süüdistavad ettevõtjaid, et me ei viitsi midagi teha, otsida neid, kes tööle ei käi. Aga ma ütlen, et hulkurite ja tööpõlguritega ei ole farmitöös midagi teha. Siin on vaja elementaarset distsipliinitunnet ja kirjaoskust. Põllumajandus on üks enim reguleeritud valdkondi üldse,“ selgitab Juhan Sargava.

Esimesed ukrainlased tulid Saidafarmi 2017. aasta kevadsuvel. Õieti oli see isegi pisut juhuslik: Turba poe rekonstrueerimiseks oli renditud Poola firma kaudu hulk mehi ehitusele, aga neid sai liiga palju. Kaks meest tulid siis farmi juurde tööd küsima. Täna on farmis 28 töötajat 6 Ukrainast, nii mehi kui naisi.

„Esimese asjana võtsin nad ametlikult meile tööle. See on eetika küsimus. Poola renditööjõu pealt ei saa Eesti riik ühtegi mak-su,“ põhjendab proua Sargava. Samas on need Poola vahendufirmad naise sõnul ise väga aktiivsed, praegugi on Helvel arvutis neli-viis pakkumist.

Helve Sargavale ei mahu pähe, et riik tahab hakata karmistama kolmandatest riikidest töötajate värbamist. „Kas siis tõesti on riigile kasulikum see Poola renditööjõud, mille kohta puudub igasugune ülevaade ja millest riigile ühtegi mak-su ei laeku?“ imestab proua Sargava.

Jutt, et Eesti tööandja maksu töötajale korraliku palka, siis on kõik mured läinud, naist ei veena. „See kontingent, kes ei taha tööd teha, tema ei hakka ka 2000-eurose kuupalgaga tööle. Samas kui need ukrainlased, kes on siia tulnud tööle, tõesti tahavadki tööd teha,“ teab Saidafarmi perenaine. „Ja ega kõrgem palk ei lahendaks ju suures plaanis midagi, lihtsalt mõnesse teise valdkonda tekiks auk,“ sekundeerib talle Juhan Sargava.

Helve Sargaval on riigile üks palve – selle asemel, et erinevaid piiranguid välja mõelda, võiks tunnista-da probleemi ja esimeseks sammuks võiks olla lühiajalise töötamise pikkuse muutmine. Praeguse aasta asemel võiks see olla vähemalt kaks aastat. Jõuaks töötaja korralikult välja õpetada ja ettevõtja ei peaks vahepeal nii palju energiat kulutama literatuursele paberimajandusele.

TEADE DETAILPLANEERINGU
KEHTESTAMISEST

Saue Vallavalitsus kehtestas 17.04.2019. aasta korraldusega nr 474 **Koidu külas Koidumetsa tee 7 kinnistu** (72701:005:0331, suurus 39 712 m², sihtotstarve maa-tulundusmaa 100%) ja lähiala detailplaneeringu, mille eesmärgiks on kinnistu kruntimine, maa-sihtotstarbe osaline muutmine elamu-, sotsiaal- ja transpordimaaks ning määratakse ehitusõigus kuni nelja uue üksikelamu püstitamiseks. Koidumetsa tee 7 kinnistu on hoonestatud, kus paikneb olemasolev üksikelamu koos abihoonetega. Kokku planeeritakse kuni viis üksikelamu krunti, millest üks krunt moodustatakse olemasoleva eluase juurde. Lisaks planeeritakse üks transpordimaa krunt juurdepääsu tagamiseks ning üks sotsiaalmaa (üldkasutatav maa 100%) krunt, kuhu kavandatakse palliplatsi rajamist. Planeeritavate elamukruntidele kavandatakse juurdepääs olemasolevalt juurdepääsuteelt (Koidumetsa teelt). Kahele planeeritavale elamukrundile juurdepääsu tagamiseks kavandatakse Koidumetsa tee pikendus, kuhu rajatakse asfaltkate, samade parameetritega võrreldes olemasoleva teega. Teelõik liidetakse peale väljaehitamist olemasoleva transpordimaa (Koidumetsa tee) koosseisu. Neli uut elumumaa krunti on planeeritud suurstega on ca 1 900-2 000 m², kuhu planeeritakse neli üksikelamut, kõrgusega maapinnast katuseharjani kuni 9,0 m, kruntide täisehitusprotsendiga kuni 25%. Planeeringualal on lahendatud juurdepääsud ning tehnovõrkude lahendus, esitatud servituutide vajadus ning määratud haljastuse ja heakorra nõuded. Koidumetsa tee 7 kinnistu paikneb Koidu külas ning külgeb Koidu elumupiirkonnaga. Tegemist on elumupiirkonnaga, mis välja arendatud ning hoonestatud peamiselt kuni 2-korruseliste üksik- ja kaksikelamutega. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringust tulenevate nõuetega. Planeeritava maa-ala suurus on ca 4,0 ha. Detailplaneeringuga saab tutvuda Saue valla veebilehel: <http://sauevald.ee/kehtestatud-detailplaneeringud-2019>

Lähemat informatsiooni saab planeeringute peaspetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157 maili. metsaots@sauevald.ee

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE
AVALIK MENETLUS

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste määramiseks avatud menetlusena Aila külas Heina tee 3 kinnistul (katastritunnus: 72701:003:0096 ärimaa 100%) määrates tingimused garaaži laiendamise üle 33% ehitusprojekti koostamiseks. Arvamused esitada hiljemalt 17.05.2019 Saue Vallavalitsusse (Tule tn 7, 76505 Saue linn; info@sauevald.ee).

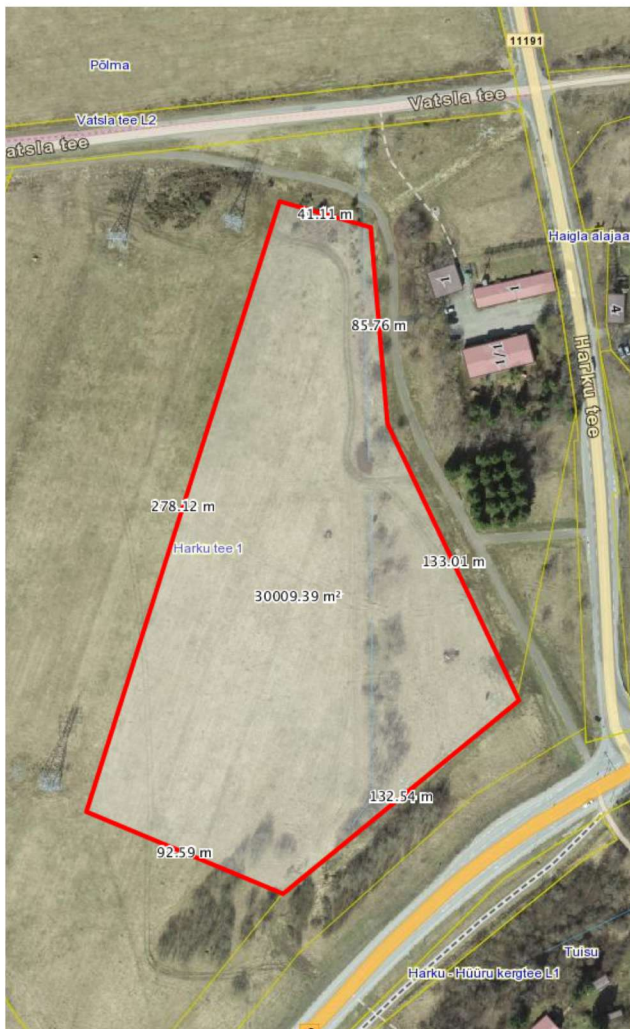
Lähemat informatsiooni projekteerimistingimuste kohta saab Urmas Elmikult 679 0191, urmas.elmik@sauevald.ee.

Saue valda võib kerkida moodne hooldekodu

Saue vallavolikogu otsustas kuulutada välja hoonestusõiguse konkursi moodsa hooldekodu rajamiseks Paldiski maantee lähedusse Triibu-Liine lastehoiu kõrvale vallale kuuluvale kinnistule.

INDREK EENSAAR
arendusosakonna juhataja

Kuigi viimastel aastatel on avatud Tallinnas ja selle lähipiirkonnas mitmeid hooldekodusid, näiteks Keilas ja Nõmmel, on seoses elanikkonna vananemisega endiselt suur nõudlus üldhooldekodu kohtade järele. Saue vald loodab, et uue hooldekodu rajamine vähendab hooldekodukohtade põuda ning suurendab konkurentsi, mis tagab pikemas perspektiivis mõistlikumad hinnad. Lähijal peaks valmima hooldeko-

Hoonestusala ulatus ja piirid Hüüru külas Harku tee 1 kinnistul, mis on ligikaudse pindalaga 30 000 m²

du ka Tabasalus.

Hooldekodu rajab konkursi võitjaks osutuv äriühing. Mõned aastad tagasi suleti endine Saue vallavalitsuse allasutusena tegut-

senud Harku hooldekodu, kuna sealsed tingimused ei vastanud enam kaasaja nõuetele. Endise hooldekodu hoones tegutseb nüüd populaarne lastehoid.

Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise teate

Saue Vallavalitsus avaldab teadaanded keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 12 lõike 1¹ punkti 2 alusel.

1) Maidla küla aiandusühistute piirkonna veemajandusprojekt
Saue Vallavalitsus otsustajana teatab, et on jätnud algatamata 20.03.2019 korraldusega nr 335 Keila jõe reoveekogumisalal (üle 2000 ie) asuva Saue valla Maidla küla aiandusühistute piirkonna veemajandusprojekti keskkonnamõju hindamise (KMH).

Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsus on tehtud Saue vallas Maidla külla planeeritava veemajandusprojekti rahastustaotlusele, mille eesmärgiks on ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide rajamine Maidla küla aiandusühistute piirkonnas Keila jõe reoveekogumisalal (üle 2000 ie), kus hetkel ühisveevärgi ja -kanalisatsioon puudub. Eelhinnangu otsus on koostatud veemajandusprojekti rahastustaotluse materjalide ja tehnilise projekti põhjal ning rahastustaotluse etapis. Projekti elluviimiseks taotletakse toetus Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.

KMH jäeti algatamata tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lõikele 2, 22, 23 ja 4. Otsustaja on Saue

Vallavalitsus (Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald, telefon 679 0180, e-post info@sauevald.ee).

KMH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda tööpäeviti Saue Vallavalitsuses (Tule tn 7, Saue linn) ja Saue Vallavalitsuse halduskeskustes Laagris (Veskitammi 4, Laagri alevik), Riisiperes (Nissi tee 53c, Riisipere) ja Haibas (Riisipere tee 8, Haiba küla). Digitaalselt on võimalik dokumendiga tutvuda Saue Vallavalitsuse dokumendiregistris aadressil <http://bit.ly/2VJzks9>.

2) Keila-Pääsküla vahele täiendava raudteerööpaari rajamine

Saue Vallavalitsus otsustajana teatab, et on jätnud algatamata keskkonnamõju hindamise (KMH) 03.04.2019 korraldusega nr 424 „Projekteerimistingimuste määramine Keila ja Pääsküla vahele täiendava raudteerööpaari rajamise ehitusprojekti koostamiseks ja keskkonnamõju hindamise mittealgatamine“

Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsus on tehtud Aktsiaselts Eesti Raudtee (registrikood 11575838) projekteerimistingimuste taotlusele (detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel) ja kavandatavale tegevusele, millega kavandatakse Keila ja Pääsküla vahele täiendava raudteerööpaari rajamist

lõikudele, kus praegu teine rööppaapär puudub - Keila-Vallingu ca 2,7 km lõigul (raudtee km 78,395-81,080) ja Blokkpost 89-Pääsküla ca 3,8 km lõigul (raudtee km 89,050-92,862). Saue valla territooriumile jäävate lõikude kinnistute asukoha aadressid vastavalt Saue vald, Vallingu küla, Keila-Tallinn 78,7-83,1 km (katastritunnus 72701:003:0069) ja Saue vald, Laagri alevik, Keila-Tallinn 87,2-91,1 km (katastritunnus 72703:001:0190).

KMH jäeti algatamata tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lõikele 2, 22, 23 ja 4. Arendaja on Aktsiaselts Eesti Raudtee (registrikood 11575838, aadress Telliskivi 60/2, 15073 Tallinn, telefon 615 8610, e-post raudtee@evr.ee)

Otsustaja on Saue Vallavalitsus (Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald, telefon 679 0180, e-post info@sauevald.ee).

KMH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda tööpäeviti Saue Vallavalitsuses (Tule tn 7, Saue linn) ja Saue Vallavalitsuse halduskeskustes Laagris (Veskitammi 4, Laagri alevik), Riisiperes (Nissi tee 53c, Riisipere) ja Haibas (Riisipere tee 8, Haiba küla). Digitaalselt on võimalik dokumendiga tutvuda Saue Vallavalitsuse dokumendiregistris aadressil <http://bit.ly/2DSO8KZ>.

Hoonestusõiguse seadmise konkurss

Hoonestusõiguse konkursi objektiks olev kinnistu: Harku tee 1 (registriosia number 14345002, katastriüksus 72701:001:0826, sihtotstarve 100% ühiskondlike hoonete maa).

Hoonestusõigus seatakse tasu eest, pakkumise alghinnaga 10 000 (kümme tuhat) eurot.

- Hoonestusõiguse seadmise eesmärk on pakkuda lähtudes avalikust huvist Saue valla ja teiste omavalitsuste elanikele üldhooldekodu ja eakate päevahoiu teenuseid.

- Hoonestusõigus seatakse tasu eest, konkursi võitjaks loetakse kõrgeimat hinda pakunud pakkuja.

- Hoonestusõigus seatakse 25 aastaks. Tähtaja möödumisel on hoonestajal õigus pikendada hoonestusõiguse lepingut järgmiseks 25 aastaks eelisõigusega.

Pakkumine ja selle lisadokumendid tuleb esitada Saue Vallavalitsusele 10.06.2019 kella 12.00.

Konkursi ja konkursil osalejatele esitatavad täpsemad tingimused on toodud Saue valla veebilehel: www.sauevald.ee.

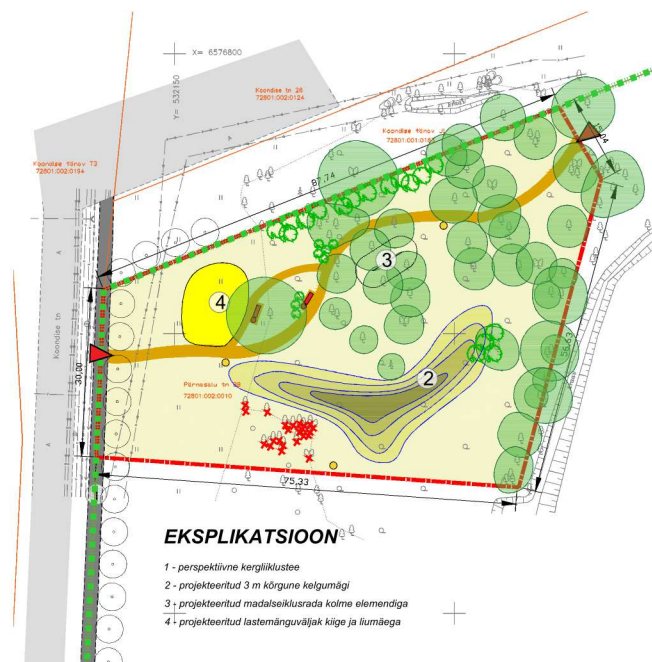
Volikogu seadis hoonestusõiguse perioodiks 25 aastat, mida võib pikendada 25 aasta võrra. Konkursi võitja peab pakkuma rajatavas kompleksis lähtudes avalikust huvist Saue valla ja teiste omavalitsuste elanikele üldhooldekodu ja eakate päevahoiu teenuseid. Lisaks eelnimetatutele võib hoonestaja soovi korral pakkuda ka statsionaarse öendusabi teenust ja teisi sotsiaalteenuseid. Tõenäoliselt saab hool-

dekodus olema 100-150 kohta ning luuakse ligikaudu 50 uut töökohta.

Hoonestusõigus seatakse tasu eest, konkursi võitjaks loetakse kõrgeima hinnaga pakkuja. Hoonestaja peab ka omal kulul tegema detailplaneeringu ning rajama juurdepääsuteed ja kommunikatsioonid.

Kõige optimistlikumate plaanide kohaselt võiks uus üldhooldekodu käivituda 2022. aastal.

Sauele rajatakse uut kelgumäge

Talvel kasutasid paljud lapsed Saue linnas kelgutamiseks Kuuseheki tänava ääres mäe nõlvu, mis on aga ohtlikud ja lõppesid tihti peale sõiduteel. Vallavalitsus otsustas rajada piirkonda uue mäe, sobivaks paigaks leiti olevat Koonnise tänava korterelamute poolne Saue mõisa pargiosa, kus kasvas isetekkeline lepa-võsa.

Vallavalitsuse plaan on parkmetsa ala korrastada ja rajada ühele poole kelgumägi ning teise lõhne laste mänguväljak koos madalseiklusrajaga. See pargi osa jääb kõigile avalikus kasutamiseks, avarda-

des üksiti ka lasteaia õuesõppe võimalusi ja laiendades korterelamude piirkonnas üsna puudulikkude avalikke ruumi.

Mõisa omanik oli mõttega nõus ning aprillis sõlmitigi maa avaliku kasutamise leping. Keskkonna- ja muinsuskaitseamet kooskõlastustega eemaldati väheväärtuslikud ja haiged puud ning valmis on ka eelprojekt, mille alusel rajatakse kelgumägi ja mänguväljak, samuti teerajad, kust saab edasi liikuda mõisa parki jalutama.

Esimeses etapis on plaan rajada kelgumägi 2019. aastal ja järgmisel aastal teerajad ning mänguväljaku osa.

Kogudusemaja ilupildi peal ja avalikuks aruteluks valmis

Saue vallavolikogu andis eelmise aasta septembri istungil nõusoleku seada 25-aastane (pikendatavana järgmiseks 25 aastaks) tasuline hoonestusõigus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku (EELK) kasuks, et rajada koguduse- ja kogukonnamaja.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Tegemist on vallale kuuluva Tule tn 13 kinnistuga Saue linnas, Mööblimaja ja katlamaja vahelise pea 1900-ruutmeetrise krundiga.

Hoone on kavandatud multifunktsionaalsena, üldpindalaga 220-300 m², millest suurem osa, ca 120-kohaline kirikusaal, oleks kasutatav ka hea akustikaga kontserdisaalina. Kõrvaltiivas hakkab paiknema koguduse kantselei, väiksem saal kööginurgaga, ruum laste ja noorte jaoks, tualetid ja esik. Kiriku taha jääb haljasala. Hoone seinad on heledast kivist, katus ja keldatorn vasevärvi. Terve kinnistu heakorrastatakse ning see muutub avaliku linna-

Avalik arutelu

Hoonestusõiguse seadmise üheks tingimuseks on avaliku arutelu korraldamine hoone arhitektuurilise eskiisi üle.

EELK kogudusemaja avalik arutelu toimub **28. mail kell 17.30 Saue Noortekeskuses**. Materjalidega saab eelnevalt tutvuda 20.-27. maini vallamaja teise korruse fuajees.

ruumi osaks.

Hoone ehitus on planeeritud aastatesse 2019–2022. Toetus tuleb EELK Soome sõpruskoguduselt, peatoetaja on Salo kogudus. Juha Väliaho, Saue Pauluse koguduse abiõpetaja sõnul on hoone ehitamise hind ca 350 000 eurot.

Eskiisi autor Hermas Lilleorg

Ohtlike jäätmete, vanarehvide ja elektroonika-jäätmete kogumisring laupäeval, 25. mail

Kogumisringi ajakava ja sõidugraafik

Kogumisring I		Kogumisring II		Kogumisring III	
09.00 – 09.15	Vatsla küla, Vatsla tee/Paesoo tee rist (autolammutustöökoja juures)	09.00-09.15	Maidla küla, Maidla aiandusühistud (Jõe AÜ ja Trelli tee ristis)	09.00-09.15	Ellamaa küla, Ellamaa-Koluvere tee/maantee rist
09.20 - 09.40	Vatsla küla, Vatsla tee/ Kodasema tee rist	09.30-09.45	Maidla küla, Maidla Külaseltsi hoonete juures	09.25-09.40	Ellamaa küla, Antsuküla tee ääres garaažide juures
09.50 – 10.10	Hüüru küla, Hüüru mõisa parkla	09.55-10.15	Maidla küla, keskuse autobussipeatus (Haraka tee ristis)	09.50-10.15	Turba alevik, Turba kaupluse parklas (Jaama tee 8)
10.20 – 10.35	Kiia küla, Kiia küla mänguväljak	10.30-10.45	Ääsmäe küla, Kuuskmetsa elurajoon (Kasemäe/Kaseurva tee jäätmeplats)	10.30-10.45	Lehetu küla, Saida farmi kontori ees (Turba-Lehetu tee)
10.45 – 11.00	Alliku küla, Vanamõisa seltsimaja parkla	10.55-11.10	Ääsmäe küla, platsi uue poe läheduses	11.00-11.15	Nurme küla, Nurmemoisa farmi juures
11.10 – 11.25	Alliku küla, Klaokse elurajoon (Uus-Klaokse/Veski tee rist)	11.30-11.45	Haiba küla, Kuuse tee 7	11.30-12.00	Riisipere alevik, Riisipere kaupluse vastas parklas (Nissi tee ja Metsa tee rist)
11.35 – 11.50	Alliku küla, Karutiigi elurajoon (maantee/Karutiigi tn rist)	12.00-12.15	Kohatu küla, Krooning tankla	12.10-12.30	Riisipere alevik, Jaama tee ring (endine kauplus), raudtee maja
12.10 – 12.30	Alliku küla, Kotka tee ja Kauri tee ristmik	12.30-12.45	Allika küla, Härgesoo tiik	12.45-13.00	Munalaskme küla, Hooldekodu juures
12.40 – 13.10	Laagri alevik, Soosambla/Pilliroo tn nurk (Soosambla tn 1)	13.00-13.15	Ruila küla, Ruila kauplus	13.15-13.45	Kibuna küla, Kibuna AÜ bussipeatuse juures (Laitse-Kibuna tee)
13.20 – 13.50	Laagri alevik, Kuuse põik jäätmeplats (uus Adven katlamaja Vae/Kuuse põik)	13.30-13.45	Muusika küla, Vanakupja talu/ Muusika farm	14.00 – 14.30	Vansi küla, Laitse tee bussipeatuse juures (AÜ Vikerkaar jurues)
14.00 – 14.15	Koidu küla, Koidu põik ja Koidu tee ristmik	14.00-14.14	Koppelmaa küla, Koppelmaa AÜ-de plats	14.45-15.15	Kaasiku küla, Seltsimaja, jäätmeplats enne aiandusühistute sissesõitu
14.30 – 14.45	Vanamõisa küla, Vabaõhukeskuse tee/Viirpuu tee parkla	14.30-14.45	Jõgisoo küla, Tedremaa tee/ Lõokese tn rist	15.25-15.45	Kaasiku küla, Maasika/Ladaaia/ Indaste AÜ-d bussipeatus
15.00 – 15.15	Vanamõisa küla, Välja tee „ringristmik“	15.00-15.15	Aila küla, Valingu-Jõgisoo tee jäätmemaja ees	16.00-16.15	Laitse küla, Lossi tee 6
15.30 – 15.45	Aila küla, Pikamäe tee sissesõit (vahetult enne Saue linna sissesõitu)	15.30-16.45	Valingu küla, Puiestee tee/Õõbiku tee rist	16.30-16.45	Tuula küla, Tuula seltsimaja juures (Vana-Tuula tee)
16.00 – 16.30	Laagri alevik, Nõlvaku lasteaed/ Kaselaane tn rist	16.00-16.15	Jõgisoo küla, Kanama-Jõgisoo tee kurv (enne Saue linna)		

SAUE LINN, Tule 13 parkla: 12.00–14.00 võetakse vastu vanarehve, ohtlikke jäätmeid ja elektroonikat.

Palume olla täpsed, sest vald on suur, sõidugraafik tihe ning jäätmemasinad ettenähtud ajast pikemalt peatuspunktides seista ei saa!

Saue valla elanikud saavad ohtlikke jäätmeid, vanarehve ja muid jäätmeid ära anda ka Pääsküla jäätmejaama Tallinnas Raba 40 vastavalt jäätmejaama lahtiolekuaegadele ja hinnakirjale. Lisainfo: <https://jaatmejaam.ee/paaskula-jaatmejaam/>.

Ütle sõna sekka Saue linna avaliku ruumi kujunduskavale

Hea Saue elanik! Saue linn otsib põhilistele elutänavatele – Nurmestalu, Pärnasalu, Tule, Koondise, Kuuseheki ja Kütise – uut nägu.

Kui soovid kaasa rääkida Saue linna arengus, oled oodatud 15. mail kell 18.30 Saue Gümnaasiumi parklast algavale jalutuskäigule, mille ajal on hea võimalus anda omalt poolt sisend, mis on need kitsaskohad, mis vajavad lahendamist, mida tasub väärtustada ja säilitada ning milliseid potentsiaale ja perspektiivseid tegevusi tänavatele ette näha.

Lisaks jalutuskäigule on vahemikus **22. aprill kuni 22. mai** avatud ideekorje veebikaart, mille vahendusel on samuti võimalik oma arvamust avaldada. Kaardirakendus on leitav valla kodulehelt aadressil <http://sauevald.ee/saue-linna-avaliku-ruumi-kujunduskava>. Kogutud andmed on aluseks Saue linna avaliku ruumi kujunduskava arhitektuuri- ja disainilahenduste väljatöötamisele.

Kujunduskava fookuses on Saue linnale olulisi keskusalasid - nagu näiteks Saue tammik, Saue mõisa park, Keskuse park, rongipeatuse ümbrus - ühendavad elutänavad, mis loovad selgelt tunnetatava, loogilise ja atraktiivse sidekoe, kus jalakäija on eelistatud. Seejuures toimib tänavaruum puhkeruumi ja aktiivselt mitmeti kasutatava avaliku ruumina.

KUI SOOVID KAASA RÄÄKIDA SAUE LINNA ARENGUS, OLED OODATUD 15. MAIL KELL 18.30 SAUE GÜMNAASIUMI PARKLAST ALGAVALE JALUTUSKÄIGULE.

Täiendav info: <http://sauevald.ee/saue-linna-avaliku-ruumi-kujunduskava>.

Kontaktisik: Miia Kraun, avaliku ruumi spetsialist, miia.kraun@sauevald.ee, 5309 9202.

TERJE ONG
TajuRuum OÜ

HEA TEADA

Kogumisringi ajal kogutakse Saue valla elanikelt kokku tavaliselt kodumajapidamises tekkivaid ohtlikke jäätmeid, velgedeta vanarehve ja elektroonikajäätmeid.

NB! Asutused ja ettevõtted peavad oma jäätmed (sh vanarehvid) ise üle andma otselepingutega vastavatele jäätmekäitluste ettevõtetele.

NB! Eterniiti ja asbesti sisaldavaid lammutusjäätmeid sellel kogumisringil vastu ei võeta.

NB! Vanarehvid peavad olema velgedeta ja ilma suurema mustuseta (st rehvi sisemuses ei tohi olla mulda, lehti vms. Mulla alt välja kaevatud või näiteks põllumajanduses muuks otstarbeks kasutatud määratud rehve tuleb enne üleandmist puhastada).

OHTLIKUD JÄÄTMED

Tavaliselt kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jäätmed on patareid ja akud, vanad värvid, lahustid, lakid, liimid ja nende jäägid, trükivärvid, vanaõlid, õlised kaltsud, õlifiltrid, ravimid, päevavalgus ja säästulambid, elavhõbedaga kraadiklaasid, tundmatud või mittevajalikud kemikaalid, ohtlikke aineid sisaldavad pakendid, väetised ja pestitsiidid, rotimürk jm biotsiidid jms.

VANAREHVID - Velgedeta ja puhtad vanarehvid.

ELEKTROONIKAJÄÄTMED

- Suured kodumasinad (külmikud, pesumasinad, elektripliidid, mikrolaineahjud, elektriradiaatorid, kliimaseadmed, ventilaatorid jms) ja väikesed kodumasinad (tolmuimejad, õmblusmasinad, röstrid, kellad, kaalud, kohvimasinad jms).

- Kodused IT- ja telekomseadmed (personaalarvutid, sülearvutid, telefonid, mobiiltelefonid, automaatvastajad, printerid jms).

- Tarbeelektroonikaseadmed (raadiod, televiisorid, videokaamerad, magnetofonid, muusikariistad jms).

- Luminofoorlampide valgustid ja sirged luminofoorlambid, kompaktlambid.

- Elektritööriistad (v.a tööstuslikud), elektrilised mänguasjad.

- Seire ja valveseadmed (suitsuandurid, kütteregulaatorid, termostaadid jms).

Loode-Eesti toidutootjad on kogunenud ühele kaardile, sauevallakad nende seas

Kogemusreis Itaaliasse inspireeris koostööle.

EDE TEINBAS,
Lääne-Harju Koostöökogu

2018. aasta juuni- viis Lääne-Harjumaa ettevõtjat – Enda Pärisma Pakri saarte arenduse SA-st, Liivi Ermas Nõmmiku talu meiereist, Kaido Kasemets Wassalemma pruulikojast, Urmas Veersalu Viiskanda OÜ-st, Eliko Kõiv Ellamaa loodusseltsist – Lääne-Harju Koostöökogu rahvusvahelise koostööprojektiga 5* Nature ühisele õppereisile Itaaliasse Biella ja Canavese piirkonda. Ettevõtjatele avaldas sügavat muljet Itaalia toidutootjate ühis-tegevus, mille tulemuseks olid näiteks kohaliku toidu menüüd maapiirkonna restoranides, talupoed piirkonna linnades, aga ka piimatootjate ühistu hallatavad piima-, juustu- ja jogurtiautomaadid.

Oli edasiviivaks jõuks kadedus või eeskujud, aga ka meie ettevõtjad otsustasid, et Lääne-Harjumaa kohaliku toidu tutvustamiseks tuleb midagi ühiselt ette võtta. Seda enam, et nõudlus selle järele on olemas. Näiteks rääkis Kaido Kasemets Wassalemma pruulikojast, et tema kliendid pärivad sageli, kust saaks veel osta mune ja maasikaid, Nõmmiku talu meierei pühapäeva pärastlõunased müügipäevad on populaarsed juba aastakümneid ja tarbija tahab üha enam teada, kus ja kuidas tema toit on toodetud.

Esimeseks sammuks otsustati koondada piirkonna kohaliku toidu tootjate info ühisele vordikaardile, mida oma klientidele jagada, et ei peaks pidevalt selgitama, et mune saab osta neljandast teeotsast vasaku-

le ja siis suure kuuse juurest paremale pöörates või et meierei on Nõmmiku, mitte Nõmme talus. Kaardid on nüüdseks Leaderi rahastuse toel valminud ja ootavad tootjate juures külastajatele jaotamist.

Kuidas edasi?

Loo-Eesti toidukaardi valmimist tähistati ja edasisi ühistegevusi arutati 15. aprillil Korjuse-Vanapere talus toimunud toidutootjate kohtumisel, kus osales ligi paarkümmend Lääne-Harjumaa tootjat.

Kuulati külla tulnud naabritelt, mida põnevat on tehtud Põhja-Eesti ja Läänemaa toiduvõrgustikes. Aruteludes tõdeti, et teisi piirkonna ettevõtjaid ei nähta niivõrd konkurentide

Järgmiste ühistegevustena planeeritakse kohaliku toidu menüüsid, mida saaks pakkuda piirkonna kohvikud, restoranid ja catering'id

kui koostööpartneritena – üksteise turundamine ning ühised müügikanalid hoopis tõstavad kõigi müüki. Klient, teadagi, on tänapäeval mugav ja tahab mitut asja ühest kohast saada. Näiteks on Nõmmiku talu kutsunud oma müügipäevadele osalema lihameistri Madis Landi ja Korjuse-Vanapere talu. Ühised müügipäevad on osutunud väga edukateks – ei osteta vähem

juustu, hoopis külastajaid on rohkem.

Järgmiste ühistegevustena planeeritakse kohaliku toidu menüüsid, mida saaks pakkuda piirkonna kohvikud, restoranid ja catering'id. Samuti on plaanis komplekteerida kohaliku toidu kinkepakke, aga korraldada ka ühiseid üritusi, näiteks degustatsioonipäevi, kus saaks maitsta üksteise tooteid ning tutvustada neid HORECA sektorile. Arutati, et piirkonna kauplustes ja sündmustel võiks olla kohaliku toidu letid.

Aga kuni neid lette veel poodidest ei leia, vaadake Loo-Eesti toidukaardilt, kus saab kohalikkude toitu otse tootjalt osta või tellida. Valik on rikkalik! Head isu!

MIKS OSALED?

Toidukaardil osalemine on oluline, et omakandi elanikud teaksid, millist talust või väiketootmisest kodu lähedal värsket ja kvaliteetset kraami on võimalik soetada. Koostöös peitub jõud, seega teineteise ettevõtmist soovitades toetame maatevõtlust üldisemalt ja toome välja maal elamise võlu. Laitse piirkonnas on palju suvitajaid, seega on piirkonna toiduvõrgustiku kaart oluline meediakanal hooajalise seltskonnani jõudmiseks. Kohaliku toiduvõrgustiku kaardistamine on Loo-Eesti piirkonnas esimene samm kohaliku toidu propageerimisel, loodan, et edasised sammud on veelgi julgemad ning suudame kaasata veel rohkem toidutootjaid, turismiteenuse pakkujaid jne.

Liivi Ermas / Nõmmiku talu meierei

Kodukandi patriotismi pärast. Saidafarm on selle kaardi peal, kus teisedki ja rikastan vaatepilti. Peamine, et oleme külalistele avatud, aga kokku tuleb varem leppida, ei saa kogu aeg külaliste ootel valmis olla, oma leib tahab kah teenimist.

Juhan Särgava / Saidafarm

Ruila silla rekonstrueerimiseks esitati rahastustaotlus

Lääne-Harju Koostöökogu Leader-programmi esitatud projektiga planeeritakse taastada ajalooline Ruila mõisakompleksi juurde kuuluv Ruila sild, mida elanikud saavad kasutada igapäevaselt jalgsi ja ratastega liiklemiseks. Praegu on sild varisemisohlik ja kasutuskõlbmatu.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Sild on olnud ajalooliselt Ruila mõisakompleksi osa. Paikneb

mõisa härrastemajast, tänasest koolimajast, ligi 400 meetrit ülesvoolu mõisa pargis ning on hoone

pearõdult hästi vaadeldav. Algselt oli sild puitkonstruktsiooniga ning värvitud valgeks. Rahvasuus on sil-

da nimetatud ka Valgeks sillaks. Kunagisest sillast on säilinud silla kandvate paekivist tugimüüride varemed, millele on nõukogu-de ajal toetatud terastaladel puitlaudisega kaetud sillaplaat.

Arhitektuuriliselt püüab uus projekteeritud silla lahendus visuaalselt võimalikult täpselt jäljendada kunagist ajaloolist silda – selle piirded on puidust ning värvitud valgeks. Silla plaadi serva kaunistab kunstipäraselt hambuliseks saetud servaga äärelaud. Kande-

konstruktsioon on vastupidavust ja eluiga arvestades planeeritud raudbetoonist. Kallasalal jätkuvad silla puitpiirded paekivimüüritistest piiretena sarnaselt kunagisele lahendusele. Kuna tegemist on ajaloolise objektiga, siis uuenduslikkust väljanägemises püütakse vältida.

Taotletav summa on 38 604 eurot, millele vald lisab omafinantseeringuna 10%. Rekonstrueeritud sild võiks olla plaanide kohaselt kasutuskõlblik hiljemalt 2019. aasta novembriks.

Kernu ümbersõidu, Kernu tankla ja Haiba liiklussõlmede ehitustööd algavad maikuus

Nordecon ja Maanteeamet sõlmisid aprillis lepingu riigitee nr 4, Tallinn–Pärnu–Ikla maantee kilomeetritel 37-42 Kernu ümbersõidu ning Kernu tankla ja Haiba liiklussõlmede ehitustööks. Tööde maksumus on 11,616 miljonit eurot, hinnale lisandub käibemaks.

MIRJAM MIKKIN,
Nordecon AS
kommunikatsioonijuht

„Kernu ümbersõidu projekt on jätakuks eelmisel aastal valminud Ääsmäe-Kohatu 2+1 teelõigule, mille ehitas samuti Nordecon AS,“ selgitas Maanteeameti põhja regiooni

ehitusvaldkonna juht Janar Tükk.

„Kernu ümbersõidu rajamine toob sellel teel kaasa olulise liiklusohutuse taseme tõusu. Kernu külast läbi minev liiklus suunatakse külast mööda uuele trassile ja see on kindlasti hea uudis Kernu küla elanikele, aga ka kõigile liiklejatele,“

ütles Nordecon ASi juhatuse liige Ando Voogma. „Ümbersõidu teelahendus on 2+1 möödasõidualadega, keskel pörkepiirdega ning lubatud sõidukiirusega 100 km/h. Praegune küla läviv liikluskiiirus on piiratud 60 km/h. Uus tee toob liiklusohutuse taseme paranemise nii läbiva kui ka kohaliku liikluse jaoks ning võimaldab ohutumaid möödasõi-

te.“ Uus Pärnu maantee trass pöörab olemasolevalt maanteelt paremale vahetult peale Kernu tanklat ning läbib valdavalt põllumaid ja üksikuid metsaalasid. Ristumine kõrvalmaanteega 11360 on lahendatud eritasandilise liiklussõlmena. Ulukite ohutuse tagamiseks on kogu trassi ulatuses kavandatud loomatarad ja üks ülekäigukoht, kus on

tarakatkestus 100 ulatuses ja teelahendus on 1+1. Lisaks on tee alla kavandatud ka seitse konnatruupi. Projekt hõlmab katendi ja mullete ehitust, tehnovõrkude, truupide ja drenaaži rajamist, viaduktide ehitust, haljastust, liikluskorraldusvahendite paigaldust, asfaltbetooni paigaldust. Jalakäijatele rajatakse kergliiklusteed. Liikluskiiiruseks uuel teelõigul on arvestatud 100 km/h. Olemasolev Kernu-vaheline teelõik jääb kohaliku liikluse teenindamiseks.

Kernu ümbersõidu ehitustööd kestavad 20 kuud, ehitus algab 2019. aasta mais ja valmib 2020. aasta lõpuks. Peaprojekterija on Roadplan OÜ ja Skepast&Puhkim OÜ, omanikujärelevat teeb Sweco Est OÜ.

Odavama otsa boiler meelerahu ei anna

Boilerit soetama minnes on ostjal kaasas tavaliselt kaks numbrit: üks tähistab boileri suurust, teine rahasummat, mida välja anda tahetakse. Aga nende kahe vahele jääb veel terve hulk nüansse.

REKLAAMTEKST

Kui ostja ei ole just spetsialist, siis tavaliselt just nõnda boileri ostuprotsess käibki. Minnakse poodi, rivistatakse näiteks 100-liitrised hinna järgi üles ja kaasa võetakse odavaim. Sest mis vahet neil nii väga saab olla? Aga vahe on.

Korrosioon ja katlakivi

„Odavama otsa boilerite viga on see, et nende küttekeha on põhimõtteliselt nagu veekeedukannul, spiraal on otse vee sees ja see kipub päris lühikese aja jooksul katlakivi alla mattuma. See omakorda võib viia küttekeha läbipõlemiseni,“ selgitab 20 aastat valdkonnas tegev olnud Mait Andreas. Lisaks on odavamatel boileritel korrosiooni kaitseks magneesiumanood, mis vajab aga regulaarset vahetust. Kui seda ei tee, võib tulemuseks olla ühel päeval heal juhul tilkuv boiler, halvemat juhul sajab vesi alla kohe sirinal. Andreas mäletab oma kogemusest lugu, kus veekehjustuse said korterid neljandast korrusest esimeseni.

Kallimad võivad säästu-boileritest olla kaks-kolm korda suuremas hinnaklassis. Vahe ongi selles, et küttekeha ei puutu neil veega otseselt kokku, need on eraldi kapslis, katlakivi teke on väiksem, ka kaitseb korrosiooni eest neid titaananood, mida vahetama ei pea. Garantiigi on vastav: odavamatel paar aastat, kal-

limatel isegi kuni seitse-kaheksa.

„Tavaliselt on muidugi nii, et kui saad kliendile need erinüansid räägitud, ostetakse lõpuks kvaliteetsem boiler. Hingerahu makstab ka midagi,“ muheleb Andreas. Tal on kliente, kellel on kvaliteetne boiler teeninud pealt kahekümne aasta. Suurtes ehituspoodides, kus boilerite kõrval ulatub toodete sortiment kümnete tuhandeteni, ei ole väga loogiline, et sealsed spetsialistid just boilerite spetsiifikat nullist sajani tunneksid. Lollikindlam on kindlasti pöörduda spetsiaalselt boileritele keskendunud firma-de poole.

Hooldust peaks pakkuma aga mõlemal juhul, lihtsalt intervall on erinev. Sellega saab vast iga inimene, kel natuke tehnilist taipu on, ise ka hakkama – vaja on vesi välja lasta ja küttekeha katlakivist puhastada. Aga ka selle jaoks on vajadusel hooldespetsialistid olemas.

Ära näpi temperatuurinuppu

Kallimatel boileritel tänapäeval pole enam regulaatorit pealgi. Need hoiavad ise umbes 65-kraadist temperatuuri, mis on optimaalne. Üle selle suureneb katlakivi tekkimise tõenäosus, kui on alla selle, hakkavad bakterid vohama. Katlakivi suurendes hakkavad omakorda kasvama ka elektriarved. „Kui on siiski termoregulaator peal, siis seda ei maksa niisama kruttida, las seisab 65 peal,“ soovib Andreas.

Ka mõneks ajaks kodust ära minnes ei tasu kraade nulli keerata, sooja hoidmine on vähem energiakulukas kui nullist soojendamise.

Las proff paigaldab

Üks viga, mida Andreas veel on tihti näinud, on see, et kui ostetaksegi korralik boiler, siis paigaldama kutsutakse piltlikult naabri-Ants. „See on jah klassika, ostetakse profi käest ja lõpuosa katsutakse ikka oma jõududega ära sehkendada. Ja kaasasolev manual on nõrkadele, seda ei loeta, pusitakse ise,“ teab Andreas. Tema sõnul on paigaldusel mitmeid nüansse – muhvid siia, kaitseklapid sinna. Muide, kui seadeldis ei ole paigaldatud õigesti, siis ei kehti ka garantii.

Oluline on mehe sõnul ka asukoht, kuhu boiler panna. Loogika justkui ütleb, et ikka vee äravooluga ruumi, aga tema on neid näinud nii magamistoa kapis kui pöö-

ningul. „Ligipääsetavus on ka tähtis. Kord tõsteti seinapealt maal maha ja selle all oli 20-sentimeetrise diameetriga auk ja boiler selle taga peidus. Ega ei jäänudki midagi muud üle, tuli tilkuvale seadmele ligipääsemiseks sein maha võtta,“ meenutab Andreas.

Kas horisontaalselt või vertikaalselt, ei ole suurt vahet, see on rohkem ruumipaigutuses ja võimaluses kinni. Ühel teise ees eeliseid pole. Muidugi peab sein või lagi ikka kanda jaksama ja poole meetri jagu manööverdamisruumi võiks ka jätta.

Kui suurt valida?

Rusikareegel on 30 liitrit ühe inimese ühe pesukorra kohta. Kui neli inimest igal hommikul duši all käivad, siis peaks ikka panustama juba 150-liitristele. „Muidugi kui on juba paar pikajuukselist naist, siis on palsamid ja maskid ja muud

AtlanticBaltic OÜ

- Soojaveeboilerite müük ja paigaldus.
- Vana boileri äravedu ja utiliseerimine.
- Soojaveeboilerite remont ja hooldus.
- Varuosad soojaveeboileritele ja õhk-vesi soojuspumpadele.

www.atlanticbaltic.ee

jutud ja sada liitrit võib märkamatuks ka ühele kuluda,“ muigab Andreas. Kui majas on vann või käiakse perega koos saunas, peaks mõtlema juba suurematele.

Tähtis on mõelda ka sellele, kui kaugel üksteisest asuvad vee tarbimise kohad. Kui vannituba ja köök on maja erinevates otstes, siis tasuks kööki soetada pisike eraldiseisev boiler.

Andreas ütleb, et huvitaval kombel on kümnest helistajast, kes boilerite hingeelu uurivad, seitse hoopis naised. Mehed on kuskil taustal kuuldaval, aga toru ise ei võta. „Ma olen mõelnud, et äkki peaks seda arvestades hakkama pakkuma ka disainitud boilerid. Naised ostjana on kindlasti sisekujunduse osas nõudlikumad ja miks peaks boiler olema igav valge asi seinas. Selle võib vabalt kasvõi roosaks või roheliseks värvida, kui nõudlust on,“ viskab Andreas idee õhku.

Harku ja Saue valda soovetakse luua riiklikku looduskaitseala

Keskkonnaminister Siim Kiisler algatas oma otsusega uue, Sõrve looduskaitseala moodustamise. Kavandatud looduskaitseala asub Harju maakonnas Harku ja Saue vallas.

„Koostöös Harku vallaga on tehtud mitmeid põhjalikke elustiku-uuringuid, mis kinnitavad, et piirkonnas on loodusväärtusi, mida tasub kaitseda. Lisaks on ala kaitse alla võtmiseks avaldanud tugevat soovi ka sealsed kohalikud omavalitsused, kes samuti hindavad kõrgelt ala elu- ja liigirikust,“ öeldi keskkonnaministeeriumist.

„Kavandatavale kaitsealale jääb viimane terviklik loodustemaastik Tallinna lähisel, kus püsivalt elutsevad ka suurlukid ja inimpegligid liigid. Suhteliselt väikeselt alalt on leitud enam kui 100 kaitsealust ja ohustatud liiki, sh 24 kaitsealust linnuliiki,“ töö keskkonnaminister Siim Kiisler välja piirkonna eripära.

„Loodusväärtuste kaitsmine on oluline ja omavalitsuste piire ületav küsimus,“ nentis Saue vallavanem Andres Laisk. „See on loomulik osa meie koostööst Harku vallaga, kes Sõrve looduskaitseala moodustamise 2017. aastal tõstas. Saue vallas jääb sellesse piirkonda tähelepanu väärivaid kooslusi, millest olulisim on Naistesoo.“

Selle aasta algul valminud Sõrve piirkonna loodusväärtuste koonduringus ja kaitseala ettepanekus kinnitab keskkonnaekspert Lauri Klein, et Sõrve piirkonna kaitse alla võtmiseks on eeldused olemas. Alal leidub mitmeid loodusliku veerežiimiga loolasid – loometsi ja -niite, mis pole unikaalsed mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas. Samuti rabamaastikku, lamminiite vanajõgedega, vanu litemännikuid ning laane-, salu-, soostunud ja soometsi. Ala hõlmab ka muistseid pärandkultuurimaastikke kivikalmete ja kultusekividega. Sõrve piirkond on oluline ka kui pealinnalähedane loodusõppe baas.

Seni on piirkonnas tagatud üksikute liikide kaitse eraldi-seisvate väiksemate püsielupaikadega. Alale laiem kaitse tagamine liidab piirkonna väärtused laiemalt ühtseks ja mitmekesiseks loodusala võrgustikuks.

Keskkonnaministri otsusele kaitseala moodustamise algatamiseks järgneb kaitse-eeskirja eelnõu ja piiride avalikustamise protsess, mille käigus arutatakse kavandatud kaitseala kaitsekord ja piirid läbi kaitsealale jäävate maaomanike ja teiste seotud osapooltega.

KADY-ANN SUTT
keskkonnaministeeriumi
avalike suhete osakonna
peaspetsialist

Kogu aeg räägitakse, et lapsed ei tohiks üksteist kiusata. Aga kas loodust siis võib?

Kolme kümneaastase Laagri tüdruku jaoks on puhas loodus nii tähtis, et nad algatasid täitsa omapäi kodutänavail plakatikampaania. Enda joonistatud piltidel paluvad nad mitte prügi maha visata, sest just nii saab loodust õnnelikuna hoida.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Laura Adele, Lisann ja Loviisa on sünnist saadik sõbrannad olnud. Nende emad on juba ülikooliajast sõbrad, tüdrukud elavad üksteise naabruskonnas Laagri servas ja nad on üsna ühevanused – kõik kolm kümnesed ja 3. klassi tüdrukud. Ja üks asi on neil veel ühine – kompromissitu looduse päästmise soov.

Nad on sedasorti lapsed, kes suurema osa oma vabast ajast veedavad metsas. Kodukõrvased salad on nad nimetanud Salametsaks ja Võlumetsaks ning armastavad seal aega veeta. Ühel hetkel hakkasid aga lapsed metsaretkedelt koju laekuma prügikottidega. Teedel-kraaviservadel nähtud topsid, pudelid, kilekotid korjas trio jõudumööda kokku ja poetas saagi kodustesse prügikastidesse. „Ja suitsukonid, kõik kohad on suitsukonisid täis,“ hüüatab Loviisa. „Vahel leiame suured kilekotid, mis on prügi ääreni täis,“ on Laura nukker. Talle teeb muret ka maha visatud näts, ema just ükspäev näitas talle internetist, kuidas üks lind oli nätsu kurku tõmmanud ja hakkas lämbuma. „Ja klaasikillud, loomad võivad need ju omale jalga astuda,“ toob Lisann veel näiteid.

Tihti olevat sodi maas vaid paar-kolm meetrit prügikastist eemal. Leitud on ka muud kraami autorehvidest vana saapani. Aga hoolimata nende paar aastat kestnud pingutustest ei paista metsaalune prügi üldse otsa lõppevat. „Siis mõtlesime, et meie ei jaksa kunagi kõike seda prügi ära koristada, tahtsime inimestele südamele panna, et ärge enam visake sodi maha,“ ütleb Lisann.

Istusid tüdrukud siis ühel märtsõhtul Lisanni ja Loviisa kodus ja otsustasid kõik joonistada ühe plakati. Plaan on neid koopiama sinaga paljundada ja siis teibiga ümbruskonnas postide külge panna. „Laura pidi tulema koju klaverit harjutama, aga ütles, et ei jõua, et vaja on plakateid teha,“ naerab Laura ema Janika. „Ega ma ei saanud ka aru, mis nad seal teevad, enne kui tulid minu käest teipi küsima,“ mäletab Maris, Lisanni ja Loviisa ema.

Veel samal õhtul tegi tüdrukute trio koduümbrusele tiiru peale ja kleepisid oma sõnumid postidele, niimoodi armasalt, just enda silmade kõrgusele. Laura ema hakkas isegi muretseda, et ei tea, kas selline omaalgatuslik kampaania on üldse lubatud, äkki tuleb mingi pahandus.

Ära kiusa

Tüdrukud on veendunud, et kui loodust kaitsta, siis hoiab loodus inimest ka. „Ükskord olime teel metsa, meile jooksis vastu suur lahtine koer ja me jooksime metsa peitu. Mets kaitseb meid,“ kinnitab Lisann vastuvaidlematu veendumusega.

„Ma lugesin kuskilt ajakirjast, et aastas satub merre üle tuhande tonni prahti. Mõtlesin, kui kalad söövad endale seda kilet ja sodi sisse ja ükspäev on see kala sinu taldriku peal söömiseks ja sa sööd kõik need väikesed plastiktükid oma kõhtu?“ ei taipu Loviisa, kuidas inimesed ometi ei mõista, et prügistamine maksab endale kätte. Ta nägi kord kooli juures varest, kellel oli kilekott kurku kinni jäänud. Tüdruku näoilmes on seda rääkides põhjatu kurbus.

Ega nad ei arva, et kõik inimesed hoolimatud on. Aga neid on päris palju ikka. „Meele teeb pahaks, kui keegi on plakati maha rebunud ja ikkagi viskab prahti maha,“ mõtiskleb Loviisa. „Äkki ta oli kade ja tahtis seda plakati endale,“ katsub Lisann õeraasu lohutada.

Lisannil on selge seisukoht, et prahi mahaviskamine on looduse kiusamine. Ja kui öeldakse, et inimesed ei peaks üksteist kiusama, siis miks loodust tohib?

Päästetakse ka konni, linde ja kasse

Sellistest keskkonnaasjades räägitakse tüdrukutele koolis ka loodusõpetuse tunnis. Ema Maris kinnitab, et ega pereski prahti metsa äärde visata, aga see kirglik suhtumine loodushoidu on tekkinud tüdrukute mängudes ja tegemistesse küll täitsa ise. „Kusjuures ma nüüd isegi olen hakanud rohkem märkama. Alles ükspäev riisusin väljaspool aeda ja tõesti, ka siin oma tänavalgi on juba päris palju prahti maas,“ tunnistab Maris.

Tüdrukute veel üsna na-

Loviisa, Laura ja Lisann tahaksid tulevikus teha firma, mis tegeleb looduse toetamisega

Saue vallal on olnud Facebooki sein kümnekond aastat ja Lisanni, Laura ja Loviisa plakatiaktsiooni kajastav postitus on saanud konkurentsilt kõige kõvema vastukaja. Üle 800 meeldimise, 169 jagamise ning postitus jõudis üle 30 000 inimese nägemisulatusse. Loo Ri soovib, et laste algatatud tegevus võiks kusagile sobivasse nimekirja minna, kus tunnustatakse aasta jooksul tehtud häid tegusid. Mari Ugam tunnistab, et sellist asja näha ja lugeda on puhas rõõm! Et on tore tõdeda, et meie hulgas on ka veel selliseid lapsi/noori, kes tõesti mõtlevad loodusele ja ümbritsevale keskkonnale, mitte ei reosta seda. Aza Mats ütleb, et kui kontakti saaks, annetaks peredele hea meelega ühe prügikasti veoraha ja et müts maha ja sügav kummardus laste ees. Keiu Kruuse nendib, et see on siiraim asi üldse, mida ta oma ajajoonel näinud on.

pist elust leiab veelgi seiku soojast suhtest loodusega. Loviisa lemmikloomaks on konn, see nakatas ka Laurat ja Lisanni. Maris mäletab kevadeid, kus trio tegeles konnade päästmisaktsiooniga autoteedelt. Käisid, võtsid loomakesed pihku ja viisid teepervale. „Ja just sinnapoole, kus nende nägu oli. Muidu nad oleksid ju tagasi pööranud, sest nad tegelikult tahtsid ju teise suunda minna,“ jagab Lisann laste raudset loogikat.

Kasse on mitut puhku päästetud. Kord leiti metsast nuttev kassilaps ja toodi koju. Vanemate abiga toimetati kiisu varjupaika ja selguski, et sel täitsa oma-

nik olemas, loom oli salaja kodust välja hiilunud. Teine kord oli jälle üks kass metsas ula peal ja loomulikult võeti seegi sülele ja taheti koju tuua. Ootamatult leiti omanikud üles juba kergteele jõudes, punt rulluisutajaid tunnistas omaks.

Janikale on aga kõige paremini meelde jäänud seik linnuga. Tulnud tüdrukud kord ootamatu palvega, et kas majapidamises seemneid leidub. Janika andiski pihutäie päevalil- leseemneid, mida Loviisa väga entusiastlikult nätsutama hakkas, samal ajal Laura tuppja joostes ja salapäraselt ust enda järel sulgedes. Uks jäigi suletuks terveks õh-

Kolmikute ema: „Ühe lapse kasvatamine tundub praegu lausa puhkekoduna...“

Lisann ja Loviisa ei ole tegelikult esimest korda vallaalehes. Kümme aastat tagasi maikuus sai lugeda lugu Saue valla sündinud esimestest kolmikute – õekestest ja nende vennast Karl Johannist

tuks. Varahommikul kella 5 paiku kuulis Janika, et Laura on üleval ja läks vaatama, mis tütrele mureks. Kell viis hommikul esines tüdruk teadaandega, et ta hirmsasti tahaks omale lindu. Ema ei jõudnud veel imestama hakatagi, kui kuulis toanurgast piiksumist. „Ega ometi?!“ käis naisel peast läbi. Ometi just nii oli.

Selgus, et tüdrukud olid linnupoja üsna maja kõrvalt leidnud ja koos viidi siutsuja leiupaika tagasi. Õnneks ilmus linnuema välja ja ei põlanud poega ära, nagu peljati. „Nüüd enam metsloomi ja linde päästma ei hakkaks. Nemat kuuluvad ikka met- sa juurde. Nüüd oleme juba targemad,“ sedastab Loviisa.

Viimati tegid õed Lisann ja Loviisa oma koolis toimunud laadal korjanduse kodutute loomade abistamiseks. Kokku tuli küll vaid vast 15 eurot, aga mõte loeb.

Keegi võiks natuke aidata
Tüdrukud arutavad ka seda, et kui saaks võtta kamba kokku ja käia metsas koristamas. Et kord aastas kevadel inimesed peavad talguid, aga sellest on ju vähe. Ise nad nakatavad nii paljusid inimesi, kui saavad. Kui keegi külla tuleb, siis veetakse kindla peale metsa ja tullakse saagiga tagasi.

Loviisa tunnistab, et al-

les hiljuti räägiti omavahel, et tuleks teha tulevikus oma firma, mis tegeleb looduse toetamisega. Ka Laura nendib, et tahaks teha uue ringi plakateid, aga nüüd juba värvilisi, need jääksid paremini silma, aga kahjuks pole kodus värviprinterit. „Kas mingi plakatitehasega rääkida?“ pakub tüdruk välja. Ja veel parem oleks, kui saaks mingist tugevama paberist või kile peale panna, siis ei läheks plakatid nii ruttu katki ja oleks vihmade eest kaitstud.

„Mitte ainult siin Laagris, vaid üle valla võiksid need olla. Mitte võiksid, vaid peaksid,“ parandab Loviisa iseennast. Et mujalt Saue vallast võiksid inimesed teada anda, kus on need kohad, kus kipub palju prügile olema, sinna loovutaks trio ka oma plakatid.

„Ja kui vallas hakkab see teema õitsema, siis võiks tasapisi mujale ka minna. Sakku näiteks liukuda. Maailmas peaks vähem prügile olema. Vähemalt Eestis. Meil on siin nii ilusad metsad, me ei taha, et need ära reostatakse,“ võtab Laura enda ja sõprade mure kokku.

Äkki peaksite minema oma plakatiideedest valla- vanemale rääkima, võib-olla tema saab aidata?

„Jaa!“ kostub kolmest suust korraga.

Ellamaa rahvamajja tõi valdade ühinemine uue tõusulaine

9

Nr 9 / mai / 2019

Saue Vald

2000. aastate keskpaigas vuntsiti rahvamaja euroraha ja vabatahtlike abiga paremasse vormi, siis entusiastid väsisid. Koos ühinemisplaanidega paar aastat tagasi algas justkui uus tõus, mobiliseeruti suuresti hirmust, et muidu jäädakse suurvalla tagumise serva peal üksi ja tähelepanuta.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Elmisel aastal tähistati Ellamaa rahvamaja 100. sünnipäeva. Aastal 1918 alustati Ellamaa rabas tükkturba tootmist ja tööliste rajati kilomeetri kaugusele ka ühiselamu. Viis aastat hiljem kolis turbatootmine pigem Turba aleviku poole ja toonane Sooniste vald ostis tühjaks jääma kipuva ühika hoopis koolimajaks. 1930. kuni 1975. aastani toimetaski majas kohalik Ellamaa kool. Alguspäevil 6-klassiline, siis 7-klassiline, aga viimases otsas anti majas kooliharidust vaid 1.–3. klassi lastele, keda kokku oli kümmekond.

„Oli kaks klassiruumi ja õpiti liitklassides. Minu üks kummalisemaid mälestusi kooliajast on aknalauale pandud elektripliidi kohal kuumusest tõusev õhuvirvendus. Ju siis köeti ruume sel ajal ka niimoodi,“ meenutab kohalik elanik Marje Suharov oma koolitee algust Ellamaal.

Kuna lapsi jäi väheks, leiti majale uus funktsioon ja see tegutses rahvamajana. 1980-90ndatel elu käis, näidati kino, tantsiti rahvatantsu ja peeti ägedaid külapidusid. Rahvamaja lavalt on läbi käinud nii Silvi Vrait, Henry Laks, Jäääär kui teisedki tolleaegsed kuulsused. Maja hoidis elus palgaline kulturnik ja soojaks küttis palgaline kütja.

Kui tuli uus Eesti aeg, loodi Ellamaa Külaarendus-

keskuse nimeline ühing, kes vallalt maja kasutada võttis ja sajad tuhanded kroonid euroraha tõi: vahetati maja aknad, ukSED ja katus ning ehitati sisse kaminad. Aga kümmekond aastat tagasi hakkasid eestvedajad natuke väsimaks. „See on täitsa klassika! Meil on siin külas üks vanaproua, eluaegne kultuuritöötaja, tema on öelnud, et kultuuritegemine maal on eluaeg nii olnud – tõusude ja mõõnadega. Nii et see pole mingi tänapäevane nähtus, vaid nii ongi,“ naerab Marje.

Ühinemiskõhklused tõi uue tulemise

Kui paar aastat tagasi sai selgeks, et Nissi vald koos Ellamaaga läheb Saue suurvalla alla, tekkis kohapeal tunne, et kui tahta, et edaspidi ellamaakaid ka kuulda võetakse, tuleb olla ühtne ja aktiivne. Üsna kohe peale uut ajajärku tehti pöördumine, et Ellamaa rahvamajas on elatud ligi sada aastat ilma veeta, äkki suurvall võtab nüüd midagi ette. Marje sõnul voorisid siis vallamaja asjapulgad mitut tretti läbi vana maja ja kõik see päädiski positiivse tulemusega – 2018. aastal rajas vald rahvamaja tarbeks puurkaevu ja septiku.

See omakorda pani külaaktiivi mõtted tööle, et nüüd saaks ju vanad kemmergud tualettideks ehitada ja maja südameks köögi renoveerida. Marje tõdeb heameelele, et Ellamaal on ka uus põlvkond võtnud küla arendamises aktiivse poosi.

Elmisel aastal toimunud küla kokkutulekul ja maja 100-aastaselt sünnipäeval tehtud ühispilt

Ellamaa vanast koolimajast vaatab ajalugu vastu igast praost ja äärest

Need noored, kes külas kaheksa-üheksakümneandatel sündisid ja siia on jäänud ning ka need, kes tänaseks oma elud mujale on sättinud, on kodukandi arengute suhtes vägagi elevil. Lisaks on keskuse juhatuses uued liikmed, kelle aktiivsele tegutsemisele samuti loodetakse.

Elmisel aastal kirjutati rahataotlus Pria Leaderi meetmesse ning just nüüd kevadel sai renoveeritud rahvamaja tuulekoda koos esiku ja vetsudega. Põranda alla sai soojendus ja seintele vana aja maiguga savikrohv. Nüüd

lõpuks saab majas üritusi korraldada ilma ämbritega kohale tassitud vee ja solgipangedeta.

Juba on sisse antud kaks projektitaotlust maja südameks oleva saali ja köögi renoveerimiseks. Marje kirjeldab hubast suure köögi-saarega ruumi, kus 10-15 inimest üheskoos saaks kokkamiskursusi läbi viia, ravimtaimedest tinktuure keeta või vabalt kasvõi seepi valmistada. „Minu meelest meil siinkandis teistes rahva- või kultuurimajades sellist võimalust üldse pole-

gi,“ usub naine, et tulevik on põnev.

Titesammudega edasi

Kui köök valmis, siis tahaks sättida korda vana klassitoa muuseumiks ja loodushariduskeskuseks. On ju kohapeal teinegi aktiivne selts olemas – Ellamaa Looduselts, mille eesotsas Marje ise on. Unistustes vähemalt kord nädalas majja tegevus tuua. Olgu selleks mõni tore huvitegevus, kursus või külalapidu. Ja kui oleks vaid asjatundjaid, saaks ka vanad kinoaparaadid tööle. Vaat see oleks äge!

Ellamaa vana koolimaja, kus ajalugu igast praost ja äärest vastu vaatab, on ka suurepärase koht, kus just vana aja tegevusi ja töövõtteid meelde tuletama hakata. Näiteks lubikrohviga seina viimistlemise koolitus. Viimane, muide, just aprillikuu lõpul toimuski. Koostöös mittetulundusühinguga Savipere, mida üks ellamaakas ise aktiivselt veab, said inimesed oma käega roomatte seina panna ja lubikrohviga katta. Ja koos sellega said tulevase köögi seinad korda.

Rahvamaja ligi 300 ruutmeetrit pinda peaks teenindama ümbruskonna elanikke, keda on koos paari lähikülaga kokku 200 ringis. On ka palju suvel ellu ärkavaid vanu talukohti, mis soojal ajal rahvaarvu kasvatavad.

Arvestades töömahtu ja kasusaajaid, ei tundu see just kuigi rentaabel olevat?

„Maal ei saa mõõta asju ainult kasumlikkuse võtmes, siin on teised väärtused ja eesmärgid,“ leiab Marje kindlasõnaliselt. Tema hinnangul on Ellamaa 100-aastane rahvamaja väärt hoidmist ja arendamist, seda enam, et suures Saue vallas on ka kultuuritegevusele rohkem raha võimalik saada. „Meie jaoks on valdade ühinemine ses mõttes küll positiivne,“ nendib Marje.

Aastaid ei ole Ellamaal näiteks jaanipidu peetud, aga nüüd korraldatakse. 20. juunil tuleb Audru Jõelae-vanduse Punt tantsuks ja meeleoluks mängima ning kõik kohalikud ja suve-ellamaakad on rahvamaja juurde oodatud.

Fotod: Marje Suharov ja Anne-Ly Sumre

VÄIKE TÕRU

MTÜ Väike Tõru kutsub eelkooli!

Õppetöö toimub esmaspäeviti Saue Valla Kultuurikeskuses (Veskitammi 8, Laagri):

5-6aastased kl 10.15-11.45

6-7aastased kl 13.00-15.00

Lasterikastele ja majanduslikult vähekindlustatud peredele soodustused!

Lisainfo ja registreerimine:

vaiketoru@gmail.com, tel 56 821 585

www.vaiketoru.com

OOTAB UUE LASTE VANEMAJA ESIMESELE

KOOSOLEKULE

KOLMAPÄEVAL, 5. JUUNIL KELL 17.00
LASTEIA MUUSIKASAALI

Sellel õhtul on laspevanematel võimalus
SAADA VASTUSEID OMA KÜSIMUSTELE
JA INFORMATSIOONI SELLEST, KUIDAS
LAST LASTEAEADA TULEMISEKS ETTE
VALMISTADA, TUTVUDA LASTEIAIGA JA
LAPSE RÜHMAGA

TERE TULEMAST MEIE TOREDASSE
LASTEAEADA
ASUME SAUEL, KOONDISE 23

19. mail ja 9. juunil
kell 10-14

Taaskasutuslaad
ja garaažimüük

Saue linnas
pargi-ja-reisi parklas
Kuuseheki 4a

Müüma pääseb ainult eelregistreerimisega:
evelin.povel@sauehuvikeskus.ee
tel 56675252

FB: Saue Garaažimüük

Ettevõtja, blogija, hobikoka ja kolme lapse ema õhinapõhine elu*

Ühe Eesti loetuma Meie Käopesa nimelise blogi pidaja sauevallakas Mirjam Hunt räägib, et head blogid taotlevad kaugelt suuremat tähendust kui pelgalt oma igapäevase olme ja uitmõtete jagamist. Eesti suurima brändikommuuni sünni eest sai naine sel kevadel ka turundusahinna Hõbemuna.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

On kummaline kohtuda inimesega, keda pole elusast peast näinudki, aga ometi tead, mitu last tal on (kolm – kaks tütart ja pisipoeg), kus ta perega äsja puhkas (Saaremaa spaas) ja seda, millal tal viimati nohu oli (kevaditi kogu aeg, allergia noh). Mirjamile (28) ei ole selline olukord võõras. Tänaval võivad läheneda mõnikord nii talle kui tema perele päris võõradki, blogi kaudu on naine saanud virtuaalseks sõbraks paljudele lugejatele.

Tegelikult hakkas blogi pidama juba 12-aastane Mirjam, seitse aastat tagasi koos pere tekkimisega algas uus Käopesa-nimeline ajakäik. „Blogimine on minu hobi ja eneseväljendusviis. Ma olen loominguline, mulle meeldib kirjutada ja ma oskan seda. Inimene tahab ju ikka teha seda, milles ta hea on,“ püsub naine naerda.

Ühelt poolt on blogipidamine teraapiline, teiselt poolt praktiline. Kui Mirjamil on mingi mure, on tal kümneid blogisõpru kohe nõu andmas. Tahtis naine hooga koduaeda kujundama hakata, anti blogis nõu, et ei maksa kiirustada. Et parem tasapisi vaadata, kuhu päike paistma hakkab ja kuidas pere tegutsemised kujunevad. Oli vaja pesukuivatit, siis laideti maha pesumasin-kuivati kombinatsioon ja soovitati eraldi osta. „Vahel kui mehega vaidleme ja vastust ei leia, siis ta saadab mu ka blogisse küsima,“ ütleb Mirjam. Ta teab, et tema lugejad tunnevad teda, teavad, mis talle hea on. Kui vaja, argumenteerivad, aga lugupidavalt, jälgiaskond on naisele nagu peegliks, nii heas kui halvas.

Kõike ei jaga

On ka asju, mida blogija maailmaga ei jaga. Reeglina puudutab see teemasid, mis on seotud teiste inimestega. Kui Mirjam peaks minema mehega tülli, siis ta ei kirjuta blogisse, et see on jobu. „Mul on platvorm, mida tal ei ole. On blogijaid, kes lahkavad oma suhteid, aga kui teisel inimesel pole

sama võimalust enda lugu rääkida?“ viskab Mirjam õhku küsimuse eetikast. Kui Mirjam ka mainib postitustes oma meest, on tollel alati võimalus kirjutatu üle lugeda.

Ka oma vanema tütreaga on Mirjam rääkinud sellest, mis tundeid tekitab tüdrukukeses see, et teda ema videoblogides näidatakse ja tänaval ära tuntakse. „Olen talle lubanud, et kohe, kui see muutub talle ebameeldivaks või paneb häbenema, lõpetan ära,“ räägib seitsmese ema. Ta usub, et tema lähedased ka teavad, et ta ei avalda midagi, mis võiks neid kahjustada.

Lood võivad aidata

„Endast ei ole mul probleemi kirjutada. See pigem aitab mul aktsepteerida, et olen ebatäiuslik. Mul pole vaja häbeneda seda, et ma olen päris,“ ütleb Mirjam. Samas kummastavad teda mingid ühiskonnas olevad tabuteemad, millest justkui ei ole ilus rääkida. Raha näiteks. „Meie kultuuris on inimeste palgast rääkimine ebaviisakas. Aga kui me tahaks võtta ära ettevõtjalt palga maksmisega vassimised, palgalõhede teemad on ju praegu vägagi üleval, siis me peaksime sellest rääkima, kõikidele oleks kasulik,“ on Mirjam resoluutne.

Ta on jaganud oma kogemust sünnituseelsest ja -järgsest depressioonist. „Ma olin teise lapse sünni eel hästi õnnetu. Kartsin, et rikuin meie senise elu, et ma ei suuda teda armastada. Täitsa sõge peast, hormoonid noh,“ meenutab Mirjam. Samas andis see väärtusliku kogemuse, mida nüüd blogis jagada, et ka tema lugejad, kes on samas olukorras, saaksid tunda, et nad ei ole defektiga emad. „Kui keegi kinnitab sinu tundeid, siis läheb nagu kergemaks. Et mitte mina üks, teistel on ka nii,“ leiab blogija.

Niisamuti on ta jaganud oma pereelu esimesi aastaid, mil alles kasvati emaks ja isaks, millised probleemid ja raskused olid. „Kui üks mu blogi lugeja oli samade murede ees, siis küsisin mehe käest, kas ma võiksin rääkida,“ toob Mirjam näiteid, kuidas ühe

Ma ei tea, kes ma oleks, kui poleks neid, aga ma arvan, et see inimene ei meeldiks mulle,“ ütleb Mirjam oma pere kohta

Kui 2019. aastal sai Mirjam turundusahinna Hõbemuna mõtusturunduskampaanias, siis eelmisel aastal sai kogu #Kogumispäeviku tiim suhtekorralduse digikampaania Kuldmuna

inimese läbielatu võib teist aidata.

Suurem tähendus kui vaid oma igapäev

Mirjam on hakanud aastatega aru saama, et blogija või mõjutaja, nagu ingliskeelne termin *influencer* on eestindatud, saab toepoolset oma sõnavõtte lugejate hoiakuid ja käitumisega mõjutada. Seda enam on ta hakanud kõvahäälselt rääkima asjadest, mis tema isiklikus väärtustabelis on olulised.

Näiteks väikelaste toimetusteema. Kui on rinnapiima andmise aeg, siis räägitakse sellest, kui halb on ikka rinnapiimaasenda ja arvutatakse iga soolagrammi lisatoidus üle. Aga niipea, kui see aeg on möödas, tulevad lauale friikartulid, kalapulgad ja makaronid juustuga. „Minu isikliku huvi teema on tõesti väikelaste söögilaad. Kodune söögitegemine tundub olevat lõputu stressiallikas. Mina püüan edasi anda oma rõõmu toidutegemisest ja toidunaudingutest, kirjutatan retsepte, jagan nippe, kuidas panna lapsed head kraami sööma. Mul on see platvorm, ma tunnen, et ma pean tegema midagi, et sellest sünniks midagi suuremat,“ mõtiskleb Mirjam.

Kui oli paar kuud tagasi riigikogu valimiste aeg, siis kirjutas ta tihti postitustes sellest, kui oluline on minna valida. Tekkisid isegi mitmed põnevad ja pikad diskussioonid eri arvamuste vahel. Nüüd on europarlamenti valmistega sama teema. „Kui me tahame olla selle laua ääres, kus asju otsustatakse ja kus istuvad suured riigid USA, Venemaa, Hiina, siis me peame tegema seda Euroopana koos. Nii lihtne see ongi,“ püüab Mirjam oma lugejatele signaalseerida. Ka keskkonna hoidmise teemad on naisele südamelähedased.

Hõbemuna kapiservale

Just selliseid väärtuskeskseid koostöid hindab Mirjam väga. Turunduses on hakatud Eestiski viimastel aastatel kohalikke *influencer*eid – mõjutajaid kasutama, nii kutsuti Mirjam Swedbanki Rahaasjade teabekeskuse poolt #Kogumispäeviku projekti vedama. Terve 2018 aasta oli naine projekti esindusnõuks.

Projekti eesmärk on õpetada eestimaalasi rahaga mõistlikumalt ringi käima ja säästma. Igal kuul olid omad nipid. Ühel kuul pidi leidma lisateenimise võimalusi, teisel õppima söögi pealt kokku hoidma. Mirjam näiteks

pidi oma 4-liikmelise pere ära toitma 200 euroga kuus. „Jagasin siis oma kogemusi, kust on odavam, kas turult või poest, jagasin menüüsid. See oli mulle endale ka arengukoht, ega minagi pole eelarvetabeli pidaja. Eks see palgapäevast palgapäevani elamine on Eestis laiem probleem,“ põhjendab Mirjam, miks ta projektis innukalt osales.

Kui Mirjam projekti vedada võttis, oli Facebooki kommuunis 5 000 liiget. Aasta lõppedes 25 000, lisaks paarsada meediakajastust ja täna kasvab grupp orgaaniliseltki, liikmed algatavad teemasid, jagava ideid ja nõuandeid. Kogu see aastane töö pärjati sel kevadel turundustegude auhinna galal suhtekorraldus-/*influencer*-marketingi (mõtusturundus) kategoorias Hõbemunaga.

Blogimaailma ärimudel

Selliseid koostööprojekte on populaarsel blogijal teisisi, kuigi ta on nende osas suhteliselt valiv. Igal nädalal tuleb kümnekond pakumist, aga teemad, millega tegelemata hakata, peavad olema talle ka olulised ja tähendusega või just sel ajahetkel aktuaalsed.

Nii näiteks oli Mirjam blogipostitustes pidevalt

LOE LISAKS:

instagram.com/miiunaator
www.meiekaopesa.ee
facebook.com/
ourcuckoonest
facebook.com/miiunaator

rääkinud kuivatist. Et kohe, kui majale saab aed ümber pandud, tuleb ära osta. Et kohe, kui aeda muld ostate, siis... Ja kui tuli Elektrolux pakkumisega anda perele pesukuivati, oli Mirjam muidugi nõus. Nii testiski naine masina ära, tegi sellest postituse ja videoblogi, jagas oma Instagrammis. Tasu taoliste koostööde eest on reeglina keskmine Eesti palk ja selle näite puhul ka masin ise.

„See võib tunduda palju. Aga selle taga on seitsme aasta pikkune töö. Et blogiga raha teenida, on vaja sellega tegeleda regulaarselt ja aastaid, et inimestel tekiks äratundmine. Blogimeedia eelis telereklaami ees, mis muide maksab tohutult palju, on ju just isiklikkus. Kui telekas räägib keegi anonüümne tegelane, siis blogi fenomen on see päris siiras inimlik kontakt minu ja minu lugeja vahel,“ selgitab Mirjam. Küll on aga tema hinnangul ülioluline, et taolised koostööpostitused oleksid alati ka vastavalt märgistatud. Et inimesele antakse juba kohe alguses filter kätte, läbi mille edasist lugeda.

Lisaks toonitab Mirjam, et blogimine on oskustöö. Hea blogija oskab kirjutada, aga veel ka fotografeerida, videosid teha, neid monteerida. „Eks see kõik võib tunduda totter inimestele, kes blogimaailma ei tunne, aga bloginduses tõusevad esile need, kes suudavad väiksemastki mõttest teha tervikliku postituse, mis haarab lugejat nagu hea seriaal. Tekib selline tunne, et jääd uut osa

Turba kooli õpilaste kevadine keeleõppereis Inglismaale

Sel aastal käisime 15 Turba kooli õpilase ja ühe vilistlasega keeleõppereisil Inglismaal Exeteris. Veetsime kuningriigis üheksa kevadist märtsikuupäeva. Saime näha Inglismaad ja arendada oma keeleoskust.

ELINA MARIS LILLEORG
8. klassi õpilane

Meie reis algas pühapäeva hommikul. Lennukisõit läks sujuvalt ja kõik jõudsid ühes tükis kohale. Londonis pidime sõitma bussiga ühest lennujaamast teise, et sealt edasi ette võtta kolmetunnine bussisõit Exeteri, kus meid juba ootasid meie Inglismaa vanemad. Öhtul tutvusime peredega ja oma uute kodudega.

Järgmisel hommikul algas koolitöö. Iga päev kestsid tunnid kuni kella üheni, aga need läksid alati kiiresti. Esmaspäeval räägiti meile reeglitest ja vaatati videot, kuidas Inglismaal käituda. Pealelõunal orienteerusime Exeteri peal, mängu käigus pidime linnatänavatel kohalikele küsimusi esitama ja täitma töölehed. Teispäeval käisime peale tunde batuudikeskuses, mis oli mõeldud küll pigem noorematele, aga nalja sai ikka. Samal päeval

oli meil oli ka õhtune üritus – karate, kus kaks karatekat õpetasid meile enesekaitse-nippe.

Kolmapäeval peale tunde sõitsime bussiga Inglismaa ühe kõige kõrgema joa Canonteign Fallsi juurde. Matkasime üles mäkke, teekond sinna oli päris libe ja sopane, aga selle matka sooritamise ja eneseületamise oli seda väärt, kuna vaade, mis avanes ülevalt, oli väga kaunis. Meile kõigile meeldis see päev väga. Neljapäev oli meil väga sportlik – pärastlõunal tegelesime erinevate pallimängudega ja õhtul saime mängida bowling'ut. Reedel olid meil viimased tunnid ja saime kätte tunnistused Inglismaa õpetaja tagasisidega meie keeleoskuse kohta. Pealelõunal külastasime ajaloomuuseumi ja Exeteri katedraali, mis oli suur ja uhke. Laupäeval sõitsime Bristol'i teaduskeskusesse We The Curious, mis sarnases meie Ahhaa keskusega. Käisime planeetaariumis 3D kinos, mis oli lahe kogemus.

Pühapäeva hommikul algas sõit Londoni poole. Londonis külastasime Madame Tussaud' vahakujude muuseumi. Seal said kõik pildistada oma lemmikkuulsusi, kes nägid välja nagu päris inimesed, ei saanud arugi, et tegelikult olid nad vahast meisterdatud. Peale muuseumikülastust sõitsime metrooga ja jalutasime linnas ringi. Nägime Tower of Londonit, Tower Bridge'i ja Big Beni ning London Eye'd. Öhtune tu-

ledes London jättis sügava mulje. Hilja õhtul jõudsime väsinult, aga õnnelikena hotelli, et järgmise päeva varahommikul alustada kojulendu.

Oli vahva ja tegus nädal. Saime palju teada ja meie keeleoskus ning julgus rääkida paranesid tunduvalt. Ka nautisime kaunist, kevadist loodust ja linnavaateid. Loodame, et saame ka edaspidi osa võtta keeleõppereisidest. Eriti tahaks tagasi minna Exeteri.

ootama. Et tahaks veel,“ püüab Mirjam kirjeldada.

Tema ise küll igapäevaselt ekstra ei punnita. Kui tuleb, siis tuleb. Kolme väikelapse emana on naisel alati mõni tulekahju lahtise leegiga pidevalt põlemas. „Ma ei kalkuleeri, ei kirjuta plaani järgi, kuigi ma tean, et paljud blogijad seda teevad. Regulaarsus muidugi on tähtis, aga kirjutamisrõõm peab ka läbi kumama,“ möönab Mirjam. Parimatel päevadel loeb tema blogi kümneid tuhandeid silmapaare. Ja see number ongi omakorda turundajatele oluline.

Lugejad utsitasid firmat looma

Kuigi Mirjam tundub olevat ebaeestlaslikult avatud ja rõõmsameelne, siis ometi tunnistab ta end sisimas väga enesekriitiliseks ja iseend maha materdavaks. „Kui minu lugejad ei oleks mind innustanud ja tunnustanud, ei oleks minust tõenäoliselt kunagi ka ettevõtjat saanud. Ma poleks lihtsalt julgenud,“ on Mirjam kindel. Nimelt jagas naine kunagi blogis oma koju disainitud postreid ja fotoseinu ning nii mõnigi lugeja palus endale teha midagi sarnast. See päädis alguses e-poe loomisega, kuhu Mirjam hakkaski ise kaarte, postreid, tasse jm disainima, aga tänaseks on kauplus virtuaalpilvest juba ka reaalsusesse kolunud.

„Just käisime Eesti suurimal interjööri-ssil,

millest ma kogu aeg olen arvanud, et seal on ju päristooted ja pärisdisainerid. Mitu korda pidin mõttes sammu tagasi astuma, et kas ma tõesti olen ise nüüd seal. Et see ei ole mul enam poepidamise mängimine, vaid tõesti minu elu,“ jagab Mirjam viimast ägedat kogemust. Vahel talle tundubki, et ta on oma elu ja töö endale ise välja mõelnud. Et tal on oma pood ja neli töötajat ja 100 000 käivet. Et ta saab teha täpselt seda, mida teha meeldib.

Klassikalist 8-st 5-ni ebatemalikkude tööd on ta ainult korra elus pidanud tegema, samas tunnistab ta, et oma praeguse elukorralduse juures on enamasti kogu aeg tööine. Ainult et sellesse rutiini saab vabalt sättida pisipoja lõunauinakule panemise või arutelu 4-aastase tütreaga, et mis vahet on koiliblikal ja tavaliisel liblikal.

„Tegelikult olen ma väga ambitsioonitu inimene. Heameelega oleksin tulul müüja. Ideaalis veel oma aiasaadustega. Mulle nii meeldib turu vaib. Ei mingit prestiiži, aga kui palju inimlikku kontakti!“ unistab Mirjam.

Aga praegu ta teeb seda, mida oskab ja armastab. „Mu elu on on loominguline ja äge ja 100% minu tingimustel,“ naeratab naine üsna õnnelikult.

**pealkiri on näpatud Instagrammist
www.instagram.com/miiunaator/*

EMAKS OLEMISE HETKED

Küllap on kõikidel emadel tulnud ette koomilisi-hulluksajavaid-armsaid situatsioone.

Kui ohkad endamisi, mõeldes millal viimati sai üksi vetsus käia...

Kui kolm aastat rahutuid öid sunnivad mõtlema, et kui magaks äkki ühe öö rahus hoopis autos...

Kui avastad jahtunud kohviga tassi oma üllatuseks pesukuivatist...

Kui näed õudusega, et minutiks üksi jäetud mudilane on nurgast alustanud Anne&Stiil ajakirja läikiva kaane isukat lutsutamist...

Maikuisse emadepäeva tähe all talletasid kolm Alliku küla naist oma erinevad „emahetked“ fotodele.

KOOSKOKKAMINE

Elu väikelapsega tähendabki seda, et emal on isiklik assistent kõikides tegevustes, ka õhtusööki valmistades tuleb arvestada, et abiline istub kõrval ja vajab umbes sama palju tähelepanu, kui kolm tundi keetmist vajav kalasupp. Carmen (34) ja kohe-kohe 2-aastase Birgiti pere on Alliku külas elanud 2,5 aastat.

Mis on see, mida Sa enne emaks olemisest üldse ei teadnud? „Birgit on minu kolmas laps. Vanemad lapsed on 10- ja 8-aastased. Birgitiga oli justkui otsast peale see emaks olemine. Ja need töed, mis olid siis, on nüüd teised. Oma teadmised pidin ümber vaatama. Mida ma ei teadnud ja ei osanud oodata, on see, kui palju kannatust ja järjepidevust üks laps vajab.“

KOOSMUKKIMINE

Pisitütre emad teavad, et ühel hetkel saabub aeg, kui ema kosmeetikakott ja puudripintsid võivad muutuda maailma põnevaimateks mänguasjadeks ning kuidas ja miks ja millega ema end ilusamaks teeb, saab selgeks juba paariaastaselt. Margit (33) ja aasta ning üheksakuune Pille on Allikul elanud poolteist aastat. Mis on emaks olemise juures kõige ägedam? „Kõige ägedam on vaadata, kuidas ta pidevalt õpib uusi asju ja areneb. Kõrvalt näha, kuidas ta muutub järjest asjalikumaks ja toimetab. Pidevalt vaatame, kui lahe ta ikka on!“

KODUNE JÕUSAAL

Kellel on vaja kallist jõusaali liikmepiletit, kui koormusi saab tõsta ka oma elutoas ja koduseid raskusi kasutades: 10 kg kätel ja 20 kg jalgadel.

Kristina (33) on elanud Alliku külas seitse aastat. Sinnasamma sündisid ka tema tütre 4-aastane Rebeka ja 1,5-aastane Keitlin. Millest unistab üks väikelaste ema? „Mina unistan mehega kahekesi olemise ajast. Seda ei ole veel kuigi palju. Viimati vist enne teise lapse sündi.“

Kallid kaasa ja kohvikusse

Selleaastasel Laagri kohvikutepäeval on fookus lisaks maitsetele ja lõhnadele ka kirglikul keskkonnasõbralikkusel. Ühekordsed nõud on rangelt ökod ja kasutusse on oodatud „päris“ tassid, millega puhvetitest tasuta kohvi saab, et see suvine lust ja naudingud ei tuleks looduse arvelt.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kohvikutepäeva kontseptsioon on eestlaste jaoks juba nii loomulik, et sellele on Vikipeediasse lausa oma lehekülj tekkinud. Laagriski toimub see suurim suvehäppening juba viiendat aastat. Asjal on juba nagu natuke traditsioonide maik juures ja on seltskondi, kes aastast aastasse oma ühepäevakohviku ukse avavad.

Näiteks Hakuna Matata nime taha peituv seltskond on kõik aastad kaasa löönud. Eelkõige naudivad nad selle päeva juures just pere- na koos tegutsemist ja uute asjade katsetamist: „Meie kohvik on tõeline hoovikohvik – laseme ju külastajad oma koduhoovi! Inimesed on toredad ning rõõm oli tõdeda, et meil on tekkinud püsikund. Kohvikusse tulevad ka sõbrad ja tuttavad, keda pole võib-olla ammu näinud.“

Merilyn Kongo sätib oma Vesiroosi kohviku püsti teist aastat. „Mulle väga meeldib kokata, aga olen seda teinud pereringis või sõpradele. Kuigi soov oli suur, ei sündinud eelmisel aastal otsus lihtsalt. Põhjus teadmatusest, mis tegelikult ees ootab. Aga tundes said mõistusest võitu. Osalemine andis mulle hindamatu kogemuse, õhtuks olin korralikult väsinud, aga kogu päev oli nii põnev, et olen taas kaasa löömas. Seekord on mul juba parem ettekujutus sellest, mis ees ootab

– oskan rohkem valmistuda ja loodan, et lisaks toidule pakume ka vahvat meelelahutust,“ lubab Merilyn.

Maikuu alguspäeviks on end registreerinud üle 20 kohviku, mida jagub nii siia- kui sinnapoole Pärnu maanteed. Peamiselt just omaõue kohad, kus ei kardeta muru tallumist ega pikki päevi eelkatsetamiseks ning ollakse valmis lelitaguseks võõrustajarolliks. Tunda on, et tuleb lausa pealinna popimate puhvetite taset just maitsete osas, vanaema kohupiimapirukat saab kindlasti ka, aga sekka trenditeadlikke burgereid, hõrku suitsulesta ja kunstiteose tasemel koogitükke.

Tasapisi keskkonnasõbralikumaks

Tuuribuss viib taas külastajaid ringile, et jõuaks soovi korral igasse punkti, kuigi keskkonnasõbralikum soovitus on keldrist ja garaazist hoopis velod välja ajada. Ses mõttes on Laagri koduselt pisike, et jalgrattaga kannatab sõita ka vähesema võh-maga vallakodanikel.

Aga mõtet, et sündmus loodusele liiga ei teeks, tahaks kanda teistesse detailidesse. Eraldi paberkaar-te trükkima ei kipu, need on olemas kohvikutes saada-olevates samal nädalal ilmu-vallelehe numbrites, saab sellest pilti teha või oma eksemplar kodust hoopis kaasa võtta.

Kodust võib kaasa võtta ka oma lemmikkohvitassi, sest sellega saab igast puhvetist päev otsa tasuta kohvi.

KOHVIKUTEPÄEV

Kohvikutepäev on mingis asulas, piirkonnas või suurema linna asumis korraldatav päev, mille käigus eraisikud peavad oma kodus või õues ajutisi kohvikuid, pakitudes külalistele tasuta söögi- ja joogipoolist. Mõnel pool võib kohvikute päev olla iga-aastane, teisel on see pigem ühekordne üritus.

Eestis said kohvikutepäevad alguse Kärda- last 2007. aastal. Kärda inimesi on juba ammu ajast kutsunud kohvilähkriteks. Kohvilähkrite nime pookisid Kärda rahvale külge naaberkülade inimesed. Nad võtsid kodust kaugemale tööle minnes lähkri- hapupiima või kalja kaasa ja naersid vabri- kurahvast, kelle igapäevaseks joogipooli- seks peeti kohvi.

Eestis on kohvikutepäevi korraldatud näiteks Arukülas, Elvas, Haapsalus, Keilas, Kiul, Kärda, Peetris, Põltsamaal, Saue, Setumaal, Soomaal, Tõrvas ja Türil, Tallin- nas aga Uues Maailmas ning Kalamajas.

Allikas: Vikipeedia

Igatepidi tasub kaasaskand- mise vaev ära ja teadmine, et sina loodust ei koorma, on ka omaette väärtus. Ja kõik ühekordsed nõud kohviku- tes ei ole mitte suvalisest plastist ja paberist, vaid nul- list sajani komposteeruvast materjalist.

Õhul kokku

Igasugu lahedat tegevust saab kohvi ja köhutaie kõr- vale ka: näomaalinguid ja seiklusmänge lastele, pal- judes puhvetites on elav muusika ja kontserdid. Päev lõpeb tasuta kontserdiga Jõekääru pargis, kus rahvast tuleb hullutama pea poo- lesaja-aastane Kukerpillide punt. Saab kantrit ja roken- rolli ja omadega koos olla. Nagu ikka – pleed istumise alla ja kallid kaasa.

Nelja-aastane kogemus lubab kinnitada, et Laagri kohvikutepäeva naudivad nii tegijaid ise kui külalised. Omad saavad tutvavaks ja võõrad omamaks, hoovi- des-koduõuedel saab koh- vi ja kooki, aga sama palju aimu ka kogukonna karak- terist. Otsi: Facebook Laag- ri kohvikutepäev.

Kuupäev on paigas, nüüd tuleb menüüsid ja ideesid genereerima hakata.

Korraldustiim ootab kaasalööjaid järgmisele häälestuskoosolekule 16. mail kell 18.30 Laagri kultuurikeskusesse.

Pane end kirja: laagri@sauekultuur.ee

15. juuni 2019
<https://www.facebook.com/groups/laagrikohvikutepaev>

— Laagri —
KOHVIKUTEPÄEV
★ Elus on külalisi ★

Sünnipäeva veedame kõik kohvikuis

Augustikuine Saue linn elab sünnipäevaootuses.

EVELIN POVEL
korraldaja

Pere- ja sõpruskonnad katsetavad kohvikumenuid, arutlevad, milliseid tegevusi kohvikuküllastajale pakkuda, laenavad naabreilt kokku laudu- toole ja kohvitasse. Algab ju linna sünnipäev juba va- ravalges kohvikutepäevaga kõikjal üle linna. Hommi- kukohvi, maitseelamusi, sil- mailu, uusi oskusi, lustakaid ühistegemisi, muusikalisi vahetuid, mida kõike vah- vat veel saab kogeda palju- des kodaedades ja avalikus

linnaruumiski. See on päev, mis veedetakse kindlasti kodulinnas ja oodatakse külla sõpru-tuttavaid lähemalt ning kaugemalt.

Sõbralikule kohvikute- päeva melule paneb ener- gilise punkti ühine sünni- päevapidu jaanituleplatsil õnnitluste, kohvikupidajate ühispidistamise ning kont- serdiga. Tänavu on Saue linna sünnipäev ühes kohvi- kutepäevaga pühapäeval, 25. augustil. Kõik lahedad pered ja sõpruskonnad on oodatud taaskord kohvikutepäeva rõõmu looma, avama kohvi- kuid, töötubasid või elamus-

hoove!

Registreerumiseks, küsimuste küsimiseks ja mõtete vahetamiseks saab korraldajaga ühendust võtta e-aadressil evelin.povel@sauehuvikeskus.ee või telefonil 5667 5252. Kohvi- kute-töötubade registreeri- mine jääb avatuks kuni 23. juulini. Selle põhjal valmib kohvikute-meistrihoovide kaart, mis aegsasti postkas- tidesse jõuab.

Päevakava, kohvikute tutvustused, kohvikute- päeva kaart, viimase hetke pakkumised, ettenägematud muudatused jm kohvikute- päeva ja linna sünnipäeva puudutav teave jõuab kõige operatiivsemalt Facebooki lehele Kodu Kohvikute Päev.

25. augustil 2019

Saue linna sünnipäev

kodukohvikute ja meistrihoovidega

Kodukohvikud Tööload Sünnipäevapidu

Sünnipäevapeo peaesineja ansambel **Apelsin**

Päeva korraldab Saue Huvikeskus TB Kodu Kohvikute Päev

Kohvikute ja töötubade registreerimine kuni 23. juulini e-posti aadressil evelin.povel@sauehuvikeskus.ee või telefonil 56675252

Nissi kihelkonna kodukohvikutepäev toimub 2. juunil

Kolmandat aastat avavad kohvikud oma ukseid küllastajatele ja iga aastaga on arv suurenenud. Sel aastal on kohvikuid registreeritud kokku üksteist.

Kõige agaramad kohvikute tegijad on Turbas. Sel aastal on kohvikute päeva algataja Anu Jõulu pakkunud välja ka **Jõulupere kohvik-lounge'i** kohvikutepäeva eelõhtul, kuhu kohvikute tegijad ise oodatud on ja hea ajaplaneerimise puhul ka jõuda võiksid. Juba eelmisest aastast tuttavad kohvikud hoiavad traditsioone ja avavad oma ukseid ka sel aastal: **Ain Karutoomi kohvik** ahvatleb hõrkude Tiramisu kookidega maiustama ning **Tixu kohvik** on otsinud välja vanad ja nostalgilised retseptid.

Sel aastal tahaksime välja tuua ka mitte ainult seda, mida serveeritakse, vaid kuidas. Tixu kohvik pakkus nii eelmisel kui sel aastal toitu keraamilistest nõudest. Jõulupere kohvikus kasutatakse biolagunevaid ühekordseid nõusid.

Ka sel aastal kutsub **Nissi kool õpilaskohvikusse** ja kirbukale, kus lapsed ja lapsevanemad üheskoos kujundavad kohviku. Et kohvikulaua taga pikemalt tegevust jätkuks, on õpetaja Julius Liiv lubanud kohale tulla erinevate kaardimängudega. **Nissi kogudusemaja kohvik** ahvatleb Eliisi maiustustega, käsitööring Nobenäpud soolaste suupistetega. Ka kogudusemaja korraldab kirbuka. Uudiseks on Nissis **Kadaka teel kohvik Garage**, mis pakub grilli otse garaazist. Lubatakse uskumatu toiduelamusi, imelisi küpsetisi ja omapäraseid limonaade innukatelt noortelt.

Selle aasta uuel ja roheliselt mõtleval tulijal **MTÜ Turba Taaskasutusel** on endal palju nõusid, mida eksponeerida ja kasutada – välja on pandud kastid, kust saab kaasa tasuta taldriku, kruuse, klaase jm. Taaskasutuse leiab Turbast **Tehase 2** teiselt korruselt, võimaluse korral viiakse kohvikulauad ka õue. Pakutakse lihtsaid, koduseid toite: kartulisalatit viineritega, magustoiduks nostalgilisi krõbedaid vahvleid ja küpsisetorti. Keelekasteks võib saada mulksukannukohvi ja morssi.

Motomuseumi kohvik Turbas tutvustab oma menüüd nii: vokit frititud räim, grillil valmivad küüslaugused kana-koivad, värske mundris kartul ja mustsõstrane soolakurk. Salatit isutekitajaks (rukola, lehtsalat, seemned melon, õun ja sinepine meekaste) ja joogipooliseks ankrutõlu, koduvein ja kangem naps teeklaasist. Magusaks küpsetatakse vahvleid (käsitööjäämise või sefiriga) ja kondenspiimapähkleid. Kaasapakkimiseks vana hääda ajalehetuutut, kohapeal serveeritakse haavalaastu pealt. Jooke pakutakse papptopsidest ja mingi kogus on olemas ka vanu nõukaaegseid klaase – inimene rendib umbes 1 euro eest ning ei pea tagasi tooma.

Lapsi kutsub kohvikusse sel aastal uue kohana Turba lasteaia juures tegutsev **perestudio Völupark**, kus ahvatletakse smuutide ja jäätisega. Uus on ka memmede rahvatantsurühma **Haspeli kohvik** Turba kultuurimajas.

Nissi Trollide kohvik Trollibussil on eriti põnev ettevõtmine, nemad liiguvad oma kohvikuga Nissi kooli õpilaskohvikusse kell 11, Lehetu külakeskusesse kell 12 ja Turba kultuurimaja Haspeli kohvikusse kell 13. Trollid saavad nii ka ise osa erinevatest kohvikutest ja pakuvad muusikalist külakosti ja oma maitseid erinevates peatuspaikades. Palju plaane on juba tehtud, suurem ettevalmistusperiood veel ees. Mis muud, kui loota ilusa ilma peale, sest see on üks väga oluline ja meeleolu loov osa päeva õnnestumisest.

ENEKEN MARIPUU

Nissi kultuurikeskuse kultuurikorraldaja

Takistussõidu karikavõistlused Vanamõisas on pealtvaatajatelegi meeleolukad

Eelmisel suvel toimus Vanamõisas asuvas Kasemäe tallis esimene hobuste takistussõidu võistlus siinkandis, pealtvaatajatele tasuta üritus toimub ka selle aasta juunikuus.

HEDI LEPMETS
korraldaja

Kahapäevasel tiheda graafikuga takistussõidu võistlusel osales 2018. aastal pea 300 sportlast, sh 200 hobust. Kokku tehti umbes 600 starti, mis oli aasta üks suuremate osalejate arvuga võistlusi Eestis. Tänu viisakale auhinnavalale ja toetajatele olid kohal kõik Eesti tippratsutajad: Rein Pill, Kullo Kender, Urmas Raag, Renek Rosenberg (pildil), Gunnar Klettenberg, Andres Uudeküll, Hanno Ellermann, Tiit Kivisild, Kertu Klettenberg, Paul Argus. Majutasime talli vahetusse lähedusse põllule ajutisena paigaldatud boksidesse 70 hobust. Võistluste korraldus oli osalejate hinnangul suurepärase ja ka kõik tehnilised nüansid õnnestusid igati. Võistluspäevad algasid varahommikul kell 7 ja lõppesid õhtul kell 20.

Tänavused Kasemäe karikavõistlused toimuvad 8.-9. juunil, taas on eesmärk korraldada kõrgetasemeline võistlus, tagada hobustele, sportlastele ja ka pealtvaatajatele meeleolukas ning turvaline keskkond.

Põhiparkuuri võitja 2018 Renek Rosenberg

kond. Peatvaatajatele loodame pakkuda toreda üllatusesineja ning lastele kindlasti võimalust poniratsutamiseks. Samuti muid vahvaid tegevusi koostöös Vanamõisa vabaõhukeskusega. Kohapeal on olemas ka toitlustus.

25-liikmeline korraldusmeeskond töötab vabatahtlike-na, paljud neist on lapsed, kelle enamuse vaba aja moodustab hobustega tegelemine ja tree-

ningud. Lastele, kelle ellu hõbused tulevad, jääb see kiindumus kogu eluks ning see aeg, mis hobustele pühendatakse, on hindamatu väärtusega.

Ka sel aastal ootame karikavõistlustelt rohkearvulist osavõttu. Kogu Eesti parimad ja vägevamad sporthobused on loodetavasti jälle kohal. Pealtvaatajatele on Kasemäe karikavõistluste vaatamine ka sel aasta tasuta.

KASEMÄE KARIKAS 8.-9. juunil

VANAMÕISAS KASEMÄE TALLIS

Kaks päeva põnevaid parkuure kõrgustel 80-140 cm

FairPlay Ponikarika III etapp

Eggersmann Juunioride Suvekarikas IV etapp

Freejump Lastekarikas V etapp

Muuseumiööl astu läbi Hüürust, Sauelt, Turbast ja Jõgisoolt

Aasta suurim muuseumisündmus toimub tänavu 18. mail pealkirja "Öös on mustreid" all ning programmis saab osaleda ka koduvallas.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Muuseumiööd korraldavad igal aastal koos Eesti muuseumid ja Eesti Muuseumiühing. Esimesel korral oli muuseumiöö juhtlauseks "Öös on asju", 2010. aastal "Öös on lugusid", 2011. aastal "Öös on aardeid", 2012. aastal "Öös on kino", 2013. aastal "Öös on inimesi", 2014. aastal "Öös on tähti" ja 2015. aastal "Öös on muusikat", 2016. aastal "Öös on laineid", 2017. aastal "Öös on mänge" ning eelmisel aastal "Öös on pidu".

Käesoleva aasta Muuseumiöö teema – mustrid – kutsub küllastajaid tabama mustreid elus meie ümber: kultuuris, ühiskonnas, looduses ja küsimamilliste mustrite osad me ise oleme. Milliseid mustreid märkame ja millistest vabandada püüame? Miks me käitume teatud olukordades kindlamoel ehk millised on meie käitumismustrid, olgu siis indiviidi või grupina?

Konstantin Pätsi muuseum Hüüru mõisas

- Hüüru mõisahoone avatud alates kella 17.00.
- Kell 18.00 segakoor Meriko kontsert mõisasaalis "Koduküla, kodumaa", dirigeerib Merike Toro
- Kell 18.30 Valdo Subi ja Jaan Audru ansambel „Puutöö“ esitamisele tuleb nii klassika ja popmuusikat
- MTÜ Konstantin Pätsi Muuseumi väljapanek ja vestlusring muuseumilugudest
- Mõisasaalis näitus "Kivis on mustreid!"

MOMU mootorispori muuseum Turbas

- 18.00 ekskursioon eesti keeles "Mustrid mootorisporis". Muu mootorispori ajalugu puudutava loo sees räägime mustrilisest osast: ruudulipp, rallilegend, joonised, kujundus...
- 20.00 ekskursioon MOMU vene keeles samadel teemadel

Saue linnas

Saue koduloolased korralda-

vad jutujalutuskäigu Saue ajalooliselt olulistesse paikadesse, ühendades selle digitaalse fotopärandi koolituse ja Saue pildistamisega

- kell 14 digitaalse fotopärandi koolitus Saue Kontserdisaalis
- kell 16 Saue oluliste paikade ja lugude jagamine ning talletamine Saue linna raamatukogus. Kokkutulnuile kaetud kohvilaud.
- Kell 17 jutujalutuskäik koos Saue pildistamisega marsruudil: Saue kool-jaanituleplats-tammik-teede kolmnurk Vana-Keila maanteel-Lehtmetsa tänav ehk Sarapiku talu ja sealsete inimeste lood-Ladva tänav (kunagine Jaama tee) ja sealsed talud-Ridva tänav Tohtri ja Ilme talu-rongijaam ja selle ajalugu-Kaubakeskus ehk suur

pood-Keskuse park (uuea aja oluline koht)-vana mõisaaseme paik Pärnasalu tänava ääres-mõis ja mõisapark. Kogunemine kooli juures.

Jõgisoo seltsimajas

- Kell 12 näituse „Maastiku mustrid“ avamine. Jõgisoo, Koppelmaa, Voore ja Valingu külad ajaloolistel kaartidel.
- Kell 13 ringkäik Jõgisoo mõisas, mõisa ajalugu tutvustab perenaine Anu Joon (eelregistreerimine info@jogisooseltsimaja.ee või tel 5012033 Ülle – osavõtjate arv piiratud!)
- Seltsimaja on avatud kell 12-18: tule uudista näitusel, vaata ringi pea sajandivanuses kogukonna keskuses; tutvu mängu- ja spordiväljakutega, õueala on mõnus koht pikniku pidamiseks.

Õpilaskonverentsi peeti suure peo ootuses

17.-18. aprillil toimus Ääsmäe koolis neljandat korda õpilaskonverents, mis oli sel aastal pühendatud laulu- ja tantsupeole. Konverentsi pealkirja „Eestimaa tantsib ja laulab“ all valmistasid kõik klassid ette uurimuse enda valitud kitsamal teemal ja kandsid selle aulas koolikaaslastele ette. Tavapäraselt toimus algklasside minikonverents päev enne põhisündmust ja külla oli kutsutud ka huvitavaid esinejaid.

SIIRI JANTSON,
eesti keele õpetaja

Algklasside minikonverentsi külaline oli Merit Männiste, kes on tuntud Pipi osatäitjana Estonias ja mitme animafilmi tegelase hääle kaudu. Konverentsile kutsuti Merit esinema eelkõige sellepärast, et ta täitis 2017. aasta noorte tantsupeol peategelase Hämariku rolli. 1.-3. klassi õpilased kuulasid suure huviga särtsaka noore muu-

siku juttu ja said muuhulgas teada, et Merit loodab dirigendina ka oma kooriga suvisele laulupeole pääseda.

Vanemate klasside külaliseks oli Meelis Kompus, kes oli laulu- ja tantsupidudega seotud pikka aega ajakirjanikuna. Meelis tegi ettekande teemal „Minu pidu“, milles ta kõneles nii oma esimesest laulupeo mälestusest 4,5-aastasena, esimesest peol kaasalöömisest keskkooliõpilaseks kui ka mitmetest ülekannetest,

mida ta raadioajakirjanikuna laulu- ja tantsupidudel tegi. Elukogenud inimesena rõhutas ta, et kodu toetus laulu- ja tantsulapse pääsemisel suurele peole on väga tähtis. Nõuab see ju järjepidevat harjutamist, rahvarõivaste eest hoolt kandmist ja vastupanuvõimet pikkadele ning pingelistele päevadele. Kuid vaev on elamust väärt.

Mida Ääsmäe kooli õpilased oma uurimustöödes käsitlesid?

1 ja 2.b klass tutvustasid eesti rahvarõivaid: millest need koosnevad, kus neid kanti ja tänapäeval kantakse, millised on meie lähikihelkondade rahvariided. Näidiseid rahvarõivastest olid lapsed ka ise joonistanud.

2.a klass tutvustas koolikaaslastele meie tuntumaid dirigente: Gustav Ernesaksa, Peeter Perensit, Heli Jürgensoni, Lydia Rahulati ja Valter Soosalu.

3.b klass andis ülevaate oma kooli laulu- ja tantsukollektiividest. Ääsmäe koolis on mudilaskoor 17 osalejaga ja neli tantsurühma kokku 56 täitsijaga. Mudilaskoori juht on õpetaja Linda Kardna, tantsi-

Algklasside õpilased tegid pilti Merit Männistega, kes täitis 2017. aasta noorte tantsupeol peategelase Hämariku rolli

jaid juhendab õpetaja Piret Kunts. Kõik on teinud läbi ettelaulmised ja -tantsimised ning ootavad peole pääsemise luba.

3.a klass tutvustas tuntud tantsujuhte Anna Raudkatsi, Ullo Toomit, Ilma Adamsoni, Mait Agu ja teisi. Tuntud tanstujuhtide nimistusse kuulus otse loomulikult ka oma õpetaja Piret Kunts.

4. klassid olid uurinud lähemalt laulu- ja tantsupi-

dude ajalugu. 5. klass tutvustas põhjalikult, mida kõike tuleb selleks teha, et üks laulu- ja tantsupidu toimuda saaks. 6. klassid oli leidnud põneva teema – öölauupeod – ja rääkisid, et need said alguse 1987. aastal vanalinnapäevade ajal. 6. klassi poisid Mattias ja Rene tutvustasid oma uurimust dialoogivormis, mis kuulajaid hästi köitis. 7. ja 8. klassi õpilased olid põhjalikult ette võtnud saabu-

suve tantsu- ja laulupeo. 8. klassi tüdrukud, kes ootavad pääset tantsupeole võimlejatena, elavdasid ettekannet põneval moel: kui suurelt ekraanilt nägi videot „Tuljakust“ rahvatantsijate esituses, siis rahvariides tüdrukud ise kandsid laval ette võimlejate versiooni. Ka 9. klassi õpilased, kelle uurimuse teema oli „Tule tulemine“, esitasid oma osa põnevalt, päris väikesel etendusena sümbolise lõkke juurest kuni Lennart Meri kõneni suurelt ekraanil. Põhikonverentsi lõpetas 7.-9. klasside õpilaste kohtumising dirigent Hirvo Survaga.

Ääsmäe kooli õpilaskonverentsid on üles ehitatud päris konverentside moodi: enne aulasse pääsemist tuleb igaühel end registreerida, et saada rinda enda nimega osalejasilt, nii nooremate kui vanemate konverentsil on moderaatorid, kes sõnavõttude sisse juhtuvad, ja iga ettekannet täiendab suurel ekraanil esitus. Tavapäraselt ootab osalejaid pärast suurt pingutust ka magus suutäis. Suuremad klassid said sel aastal juubelipeo puhul osa lausa peotordist.

Foto: Ääsmäe kooli fotokroomika

150 osalejat nutiseikles Laagris

Tuleviku lasteaia 2018/2019. õppeaasta eesmärk on ühendada õues õppimine, liikumine ja digivahendid.

**TULEVIKU
LASTEAE**

Et õues õppimist saab digivahendeid kasutades lastele põnevamaks teha, sai selgeks juba 2018. aasta aprillis, kui toimus esimene Tuleviku lasteaia Jüriöö nutijooksuke. Nii sündiski idee korraldada sel aastal kevadine Nutiseiklus, kuhu kutsusime kaasa lööma

ka teiste Laagri lasteaedade lapsi koos peredega. Kokku läbis seikluse ligi 150 osalejat. 30. aprilli õhtupoolikul võis Laagri alevikus näha kaartide ja nutitelefoniidega lapsi koos oma peredega seiklemas. Nutiseiklejad saadeti rajale Tuleviku lasteaia õpiõuelt. Seikluse käigus läbisid osalejad kaardi abil viis punkti, kus tuli lahendada erinevaid QR-koodi taga

peituvaid ülesandeid. Punktid asusid Laagri aleviku ilusates Redise, Teemandi, Kultuurikeskuse ja Jõekääru parkides ning Pääsküla jõe kaldal. Lahendamist vajasisid ülesanded keskkonnahoiu, liikumise, matemaatika, keele ja kõne, looduse tundmise kohta.

Rada läbinuid ootas Tuleviku lasteaia õpiõues väike tervislik amps, jook ning nutikas medal. Meie seiklust toetas Balbiino, kes kinkis osalejate vahel loosimiseks kaks kasti jäätist. Loosiõnn naeratas perekond Nikkelle Tuleviku lasteaia ja perekond Treierile Nõlvaku

lasteaia. Osalejaid ergutas ja sündmust jäädvustas tõukerattal ringi vurav väike noid Kristel. Südametegi soojaks seiklejate rõõmsad näod ja positiivne tagasiside. „Üliäge mäng! Laps ütles, et on väga rahul, et tulime.“

„Väga tore kevadine sündmus, mida perega koos läbi teha!“

„Hariv ja liikumist soodustav tegevus! Ilm oli ka ilus! Igati asjalik ettevõtmine.“

Tuleviku lasteaia pere tänab kõiki nutiseiklejaid ja heldet ilmataati! Nutiseiklemiseni järgmisel kevadel!

Ääsmäe võitis Saue valla meistrivõistlused võrkpallis

Võrkpalli meistrivõistluste esikoha tiim

Ruila Spordihoones selgusid Saue valla meistrivõrkpallis segavõistkondadele. Kahes neljases alagrupis selgitati kaks paremat, kes jätkasid medalihetlust. A-alagrupis saavutas esikoha Ääsmäe, kes tulises heitluses alistas Ruila 2:1. Järgnesid Mõnuste ja Laitse.

B-alagrupis tekkis nn surnud ring kolme võistkonna vahel: Kibuna alistas Haiba 2:1 ja kaotas Sauele 0:2, Haiba omakorda võitis Saue 2:0. Appi tuli võtta omavaheliste mängude punktid: Kibunal +9, Haibal +2, Sauele -1.

Finaalis võitlesid lõpuks A-alagrupis kaks paremat ja neil tuli uuesti tõestamise hetki. Ka finaalis oli Ääsmäe parem 2:0. Kolmanda koha kohtumises õnnestus Haibal saada revanš Kibuna vastu 2:0. Järgnesid 5. Saue, 6. Mõnuste, 7. Laitse ja 8. Laagri.

Kuldar Paju

Ruila-Muusika ühendvõistkond võitis Kernu-Saue talimängud

Võrkpallivõistlustega lõppesid Kernu-Saue talimängud, mis kulgesid äärmiselt tasavägiselt. Esimest kolme jäid lahutama 0,5-punktilised vahed.

1. Ruila-Muusika – 98 punkti. Esindajad Raul Vahar ja Sille Salutee.
2. Haiba – 97,5 punkti. Esindajad Lauri Kaasik ja Kuldar Paju.
3. Ääsmäe – 97 punkti. Esindajad Jaanus Kallion ja Kristjan Küttis.
4. Saue – 93 punkti.
5. Mõnuste-Kohatu – 88,5 punkti.
6. Kibuna-Kaasiku – 77,5 punkti.
7. Laitse – 62 punkti.
8. Laagri – 47,5 punkti.
9. Turba – 16 punkti.

Kõigile võistkondadele suur tänu kaasakiskuva võistlusrarja eest!

Kuldar Paju

Ruila-Muusika ühendvõistkonna esindajad Raul Vahar ja Sille Salutee Kernu-Saue talimängude esikoha karikat vastu võtmas

Vatslas loodetakse külaseltsi loomisega kohalikule elule uus hingamine anda

Külaseltsi prioriteetideks on prügistamisele piirid panna ning külainimeste ühistegevustele käik sisse saada. Esimesel tegevusaastal on kohe neli aktsiooni tulemas – talgud, täika, sügisene Pürojamm ja püsti pannakse ka külakiik.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Aasta alguses kuulutas vald välja konkursi leidmaks Vatsla piirkonda kolmandast sektorist ühingat, mis võtaks kohalikkude elu korraldada ja organiseerida. Vallavalitsus annab tegevusteks ka finantstuge. Nii sai ühel talveõhtul külas seiklusparki pidava härra Surma (kodanikunimega Arvo Vardja) elutoas kokku 17-inimeseline seltskond ja sündis külaselts.

Vardja mäletab, et külaseltsi mõte on olnud õhus juba paar korda varemgi, aga ametlikult sest asja ei saanud. Kord kolis ideed vedama hakanud pealik minema, teine kord jälle ei leidunud piisavalt kaasamõtlejaid. „Ausalt öeldes ma ei uskunud seegi kord, et väga palju rahvast tuleb, aga kui hakkasid riburada sisse astuma...“ rõõmustab Vardja. Mees ise on nüüd ka külaseltsi juhatuses.

Ta on Vatslas elanud 20 aastat, aga erilist küla hinge pole ta täheldanud. Küllap ulatuvad põhjused sinna, et Vatsla koosneb justkui kolmest mõttelisest osast: uus küla, vana küla ja Kodasema piirkond. Natuke on suhtlusvõõristust ehk tekkinud ka sellest, et Vatslas elab üsna suur vene rahvusest seltskond ja omavahelist läbikäimist pole tekkinud.

Vardjal on teooria, et kuigi vaba riik on meil juba pea kolm aastakümnet olnud, ei oska inimesed ikka veel kodanikud olla. Tema sõnul mõtestavad paljud koduna vaid oma välisuse või värava taha jäävat maailma. „See mull piirdub ainult konkreetsest oma kodumajaga, ei tunnetata oma vastutust. Ei ole ju loogiline, et vallavalitsus jõuaks iga värava taha elu korraldama, ise tuleb ikka teha. Seda mulli peaks aga laiemaks vedama, et see hõlmaks vähemalt kogu küla,“ arutleb Vardja. Mees on aastate pikku vaadanud kerge kadedusega, mis teistes külates kõik on jõutud ära teha.

Kõige suurem mure – prügi

Vardja mäletab, et üheksakümnendatel räägiti Vatslaga seoses piraatplaatide tehase ja metsaalused olid autovrakke täis. Kuigi praegu asi enam nii tõrjatu ei ole, on prügistamine siiski peamine probleem. Küla jäätmetekonteinerite juurde tuuakse alati vanu külmappe ja kulunud tugitoole, autorehvideid rääkimata. Sildid on väljas, et see pole õige koht, aga nagu imevõlu tekib ära viidud laadungi asemele varsti uus.

Sinna saab lähitulevikus üles seatud kaamera ja hoiatavad sildid, sest selline tegevus on keelatud ja trahvitav. Küla läbiva tee ääres on täis ilmselt autoakendest väljapillutud kohvitopse ja pudeleid, seiklusraja maadelt võib alati leida vanu telekaid ja ehitusprahti. „Eks nõukaajal oli ju normaalne, kui poetasid oma prügikotid lihtsalt metsa alla, aga täna võiksid inimesed küll teadlikumad ja hoolivamad olla, ehk saab neid hoiakuid muuta,“ on Vardja optimistlik.

Esimeseks külaseltsi veetavaks sündmuseks olid Vatsla talgud 11. mail, seda projekti vedas teine külaseltsi juhatus liige Kersti Simon. „Mitu aastat korraldasime väiksema sõpruskonnaga Kodasema tee äärsed koristustalguid ja prahti sai üllatavalt palju. Kus eelmisel aastal puhtaks tegime, seal oli järgmisel aastal uus prügimägi. Ühel aastal leidsime tee äärest näiteks suure musta kotitäie beebimähkmeid. No kes kogub oma kodu nurka hunniku kasutatud mähkmeid, et need siis hiljem metsa alla viia?“ ei jõua Simon ära imestada.

Nüüd tehti uue külaülese seltsiga kogu küla talgud – kui ikka ise koristad, siis hoiad rohkem puhtust ja julged ka teistelt nõuda.

Rahvas kokku

Vardja usub, et oluline on luua võimalusi omaküla inimestel kokku tulla, anonüümsus väheneks, suhted sünniks. Teiseks sündmuseks on 1. juunile planeeri-

Vatslakad Kersti ja Arvo usuvad, et oluline on luua võimalusi omaküla inimestel kokku tulla, anonüümsus väheneks, suhted sünniks. Täika on selleks just sobiv koht

**1. juunil
algus kl 10**

**Vatsla tee ja
Kodasema tee ristil**

Lisainfo 504 1346, surm@surm.ee

Üritust korraldab Vatsla külaselts
ja toetab Saue vallavalitsus

Vardjal on teooria, et kuigi vaba riik on meil juba pea kolm aastakümnet olnud, ei oska inimesed ikka veel kodanikud olla. Tema sõnul mõtestavad paljud koduna vaid oma välisuse või värava taha jäävat maailma.

tud täika. Üritus toimub küla kõige suuremal ristmikul Kodasema ja Vatsla tee ristis, müüma on oodatud

nii ägeda vanavaraga kauplejad, aga sobib ka meepurk või natuke peetud lasteriid. Oluline ei olegi niivõrd kaup kui just võimalus kokku tulla. On plaanis sel päeval ka mõned kodukohvikud püsti panna. „Kindlasti paneme üles ka n-ö külaseltsi telgi, kus loodetavasti inimestega jutule saame ja seltsi mõtet tutvustame. No kümnekond protsenti elanikest, meie küla puhul siis 30-35 inimest, võiks ju seltsi aktiivi kokku saada küll,“ usub Vardja. Kes oma inimestest veel kauplemata hakkisid tulla, need võivad ka märku anda.

Kerkib külakiik, sügisel pürojamm

Vardja pere on taotlenud ja ka saanud vallalt raha külakiige rajamiseks. Kohta selle jaoks oli päris raske leida, vaba sotsiaalmaad külas nagu polegi, keegi päris

oma aia taha ei soovi ka ja nii paigutatakse kiik Vatsla tee ja Seikluste tee risti lähedale. Vardja kavatseb sinna panna ka väikse grillikohta. „See on üsna küla keskel ka,“ loodab Vardja, et asukoht on mõistlik. Mees lubab, et täikapäevaks on ka kiik püsti.

Surma seikluspargis on mõned aastad, viimane küll välja arvatud, korraldatud pimedal novembriõhtul vaatamängulist ilutulestikušõud Pürojämmi. Ka sel aastal on see plaanis.

„Mul on mingi visioon, et meil võiks olla külalateer või oma külabänd, hoo-vikontserdid või autokino, kohalikud laste huviringid, mida inimesed ise veavad. Meil on külas oma mesinik, osta saab väiketalu mune, piima. Kõik see hea kraam, mis külas tegelikult olemas on, võiks jõuda inimesteni,“ pritsib Vardja ideid.

Üritused 2019

- 11. mai talgupäev
- 1. juuni Vatsla täika
- 1. november Pürojamm

MTÜ Vatsla külaselts
telefon: 504 1346
e-post: info@vatsla.ee

Ka väiksed asjad ühendavad

Ta usub, et tegelikult lõõksid inimesed kaasa küll. Näiteks eelmisel aastal taotles mees vallalt raha, et suure tee äärde kümnekond lillekasti püsti panna. „Kui naisega neid lilli seal istutatakse, siis möödasõitvad autod peatusid ja jääd juttugi ajama. Sellised väiksed asjad panevad inimesed omavahel suhtlema,“ on mehel kogemus.

Lilled tulevad kastidesse sel aastal ka, ainult hädasti oleks vaja, et iga kast leiaks omale oma isikliku kastja, kes lilleilul kevadest sügisest aitaks püsida. „Mul endal siin naabruskonnas ainult üksikud mehed, naisehoolega kätt ei olegi võtta,“ naerab mees. Samas kiidab üht küla vanamemmet, kellel ka väljapool õiehoogaega kastis hingepäeva küünal põleb või kevadine pajuoks silma rõõmustab.

Vardja loodab väga, et inimesed tulevad ühiselt külaelu arendamisega kaasa, vald on ju ka rahaliselt toetamas, näiteks selle aasta asjadeks on saadud 8000 eurot. Kümne aasta pärast võiks olla juba hoopis teine tase.

Kapituulutuse kirbukas
"KAPIST VÄLJA!"
 25. MAIL KELL 11.00 - 14.00
 TURBA KULTUURIMAJA
 EES JA TAGA
 (HALVA ILMA KORRAL SEES)

REGISTREERI END MÜÜMA
 kuni 19.05 kohatasu 6 €
 TEL: 53414517
 või kirjuta: anu.kaljumae@sauekultuur.ee

Saue vald

Huvialakool
 Nissi Trollid annab teada ...

**SUUR
KEVADKONTSERT**

26. mai 2019
 kell 12.00
 Turba Kultuurimajas

Endla Turismitalus
 18.05.19 KELL 9.00-15.00

**KOPPELMAA VANAVARA JA
TALUTOIDU LAAT**

Endla Turismitalu | Koppelmaa küla | Saue vald | 76410 Harjumaa

Laat toimub iga aasta
 mai kuu kolmandal laupäeval,
 et Te teaks!

Kulastajatele
 sissepääs ja parkimine
TASUTA

Endla Talu

Kauplemise ootamine ainult ANTIGI ja VANAAEGSETE ASJADEGA kauplemist, kohal parim EESTI TALUTOIDU.
 Antigi ja vanavara kaupluse ei vaja eelregistreerimist, vajadusel info: +372 5555 5527.
 Eesti talutoidu kaupluse registreerimine on KOHUSTUSLIK! info@endlatalu.ee, +372 506 3343

21. JUUNI
 VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSES

**JAANI-
TULI**

**JUSTAMENT
NANCY**

WWW.VABAÕHUKESKUS.EE

Saue valla lasteaedade
 tantsupidu toimub
 21.mai 2019, kell 10.00
 Laagri Kooli staadionil.
 Olete kõik oodatud
 kaasa elama!

PEREFESTIVAL
LASTEPARADIIS
 25. mai 2019
 VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSES

RÕÕMUS KOGUPERESÜNDMUS

SUUR
LASTEJOOKS

KODUMAISTE
TOODETE LAAT

LASTETEATER
SÕBER

PÕNEVAD
TEGEVUSALAD JA
ÕPITOAD

PEAESINEJAD
LENNA KUURMAA JA
JUSSI HAASMA

PROGRAMMI
PEALAVAL

JA PALJU MUUD PÕNEVAT...

PILETILEVI

WWW.LASTEPARADIIS.EE

Endla Talu 24.-29.06.2019
 Endla Turismitalus
 10-16aastased noored
 Hind 175 €

**HEA TUJU
NOORTE-
LAAGER**

SPORT
MIRKKO MOISAR

SEIKLUS
KANUU.EE

MUUSIKA
OTT LEPLAND

KOKANDUS
OSVALD CATERING

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:
 info@endlatalu.ee, +372 506 3343

Saue vald

Huvialakool
 Nissi Trollid
 annab teada...

**Puhkpilliõpe Laagri
kultuurikeskuses!**

Katsed toimuvad:
 20. mai kell 17.30, 23. mai kell 18.15,
 27. mai kell 17.30, 30. mai kell 18.15

Õppida saab:
 plokkflööti, klarneti, altsaksofoni, trompetit,
 trombooni, baritoni,
 korneti, alt horni

Eelõppe võimalus
 7-9 aastastele (aasta
 jooksul saab tutvuda
 paari kuu kaupa erinevate
 instrumentidega)

Uutele kooliõpilastele
 toimub vestlus ja
 muusikaline katse,
 selleks palume ette
 valmistada üks lühike
 laul.

lisainfo ja eelregistreerimine:
 Mari-Liis Simovart 53 08 9518
 nissitrollid@gmail.com

**SEEBIMULLI
SHOW**

Kloun Alex
 seebimulli show
 pakub unustamatut
 elamust nii väikestele
 kui ka suurtele
 vaatajatele

TURBA KULTUURIMAJAS
 19. MAIL KELL 12.00
 PILET 6 EURO

SaChe Tantsutüdrukud kutsuvad!
Suvine Tantsulaager
 7-12 aastased noored
sache.tantsutudrukud@gmail.com

17. - 20.06.2019
 Türisalu spordibaasis

II ÄÄSMÄE MÄNGUD
 ÄÄSMÄE KOOLI STAADIONIL
 JUUNI 7, 2019 • ALGUS KELL 16.00

Lastejooksud 600 m
 U8/U10/U12/U14
 vanustele (TASUTA)

Kohapeal avatud
 kohvik, erinevad
 tegevused lastele.

Jalgpalliturniir meeste
 (isad/vilistlased/õpilased)
 Võrkpalliturniir naistele
 Tänavakorvpalliturniir meeste

TÄPSEM INFO KORRALDAJA JA
 VÕISTLUSTE JUHENDI KOHTA
 ÄÄSMÄE KULTUURI JA SPORDI SA
 KODULEHELT!

Kergejõustikualad 60m,
 800m, kuulijänn

OMA OSALUSEGA
 TOETAD ÄÄSMÄE
 ÕPILASTE
 SPORDITEGEVUST!

OSAVÕTT ON OLULINE
 AGA TASULINE!

PAREMATELE
 VÕISTLEJATELE
 AUHINNAD!

QR: <https://cutt.ly/ptuugk>

**REGA
OSALUS
SIIT**

<http://aasmaekultuurisport.weebly.com>

**ERINEVAD JOOKSUDISTANTSID
KUULIJÄNN**

VÕRKPALL

**TÄNAVAKORVPALL
JALGPALL**

25.mai
 kell 10.00-14.00
 Laagri kultuurikeskuse
 õuealal
 Veskitammi 8, Laagri

KIRBUTURG

OOTAME KÕIKI
 OSTMA-MÜÜMA-VAHETAMA

Lastekaubad, raamatud, riided,
 mänguasjad jms

Registreerimine: Mariika Grünberg
 gsm 56676272, kaidogrunberg@hotmail.com
KOHATASU 2 EUR

LAAGRI KRISTLIK KOGUDUS

Pühapäeviti
 kell 12:00
 Veskitammi 8

**JUMALATEENISTUSED
PÜHAPÄEVAKOOL LASTELE**

TERE TULEMAST!

Lisainfo:
WWW.LAAGRIKOGUDUS.EE

**Saku
Kevadlaad**

**18.05
2019**

kogukondliku
 suhtlemise
 tippsündmus!

TEADUSE TÄNAVAL

- KAUPLEMISALA
- MESSIALA
- VALLAALA
- LASTEALA
- LÖVIALA
- PEOALA
- HEATEGEVUSLIK
ÖNNELOOS
- ÖLLEMILII JOOKS

www.sakulaat.ee

**VAJAME SAUELE
BUSSIJUHTE**

personal@hansabuss.ee
 telefon 671 3267

HANSABUSS

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
01.04-31.05	Soome Instituudi rändnäitus "Elada, unistada, hõljuda. Tove Jansson"	Turba kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	www.sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
17.04-16.05	Näitus "Inimene ja masin"	Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	www.sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
03.05-13.06	Laagri lasteaedade kevadnäitus	Laagri kultuurikeskuses	"Laagri kultuurikeskus, Laagri lasteaiad"	tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
14.05.	Saue Päevakeskuse väljasõit Viljandisse	väljasõit 8.30 Saue Kaubakeskuse eest	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
16.05.	Saue Päevakeskuse Raamatuklubi	kell 13 Saue Päevakeskuses		www.sauepaevakeskus.ee
16.05.	Saue valla MV discgolfis Ääsmäe etapp	"kell 19 Ääsmäe discgolfi rajal"	Saue Spordi-keskus	www.sauespordikeskus.ee
18.05.	Näituse "Maastikumustrid" avamine	kell 12 Jõgisoo seltsimajas	MTÜ Saue-Jõgisoo Haridusselts	www.jogisooseltsimaja.ee
18.05.	Meigikoolitus "Särav kevadine jumestus"	kell 12 Turba kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	www.sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
18.05.	Digitaalse fotopärandi koolitus ja kodulooline jalutuskäik "Ajamustrid Saue!"	kell 14 koolitus kell 17 jalutuskäigu algus Saue Kontserdisaalis	Saue Kodu-uurimise Seltsing	evelinpovel@gmail.com, tel 5667 5252
19.05.	Seebimulli show	kell 12 Turba kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	www.sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
19.05.	Sari "Saelane liikuma" Spordipäev"	kell 12 Saue jaanituleplatsil	Saue Spordikeskus	www.sauespordikeskus.ee
19., 26.05. ja 02.06	EELK Nissi Maarja koguduse jumalateenistus	kell 12 Nissi kirikus	EELK Nissi Maarja kogudus	www.nissi.eelk.ee
19., 26.05. ja 02.06	Laagri Kristliku Koguduse jumalateenistus ja pühapäevakool lastele"	kell 12 Laagri kultuurikeskuses"	Laagri Kristlik Kogudus	www.laagrikogudus.ee
21.05.	Saue valla lasteaedade tantsupidu	kell 10 Laagri Kooli staadionil	Saue valla lasteaiad	
23.05.	Saue Päevakeskuse Kohvikuklubi	kell 15 Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
23.05.	Saue Päevakeskuse Lauluklubi	kell 18 Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
23.05.	Saue valla MV discgolfis Saue etapp	kell 19 Saue discgolfi rajal	Saue Spordikeskus	www.sauespordikeskus.ee
24.-29.05	Saue Päevakeskuse käsitööringi näitus	kell 11-18 Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
25.05.	Kirbuturg	kell 10 Laagri kultuurikeskuse õuealal	Marika Grünberg	kaidogrunberg@hotmail.com, tel 5667 6272
25.05.	Perefestival "Lasteparadiis"	kell 11 Vanamõisa vabaõhukeskuses	MTÜ Vanamõisa küla	www.lasteparadiis.ee
25.05.	Folklooripidu Saue Sõlg	kell 15 Saue jaanituleplatsil	Saue Huvikeskus	www.sauehuvikeskus.ee
26.05.	Saue valla MV kergejõustikus	kell 12 Kernu staadionil	Saue Spordikeskus	Kaljo Põldaru tel 521 4206
29. ja 30.05.	Tasuta täiendkoolitus "Väärikas mootorsõidukijuht"	Saue Päevakeskuses	Maanteeamet, Saue Valla-valitsus	Eelregistreerimine 20. maini, tel 659 5070
30.05.	Taevaminemise püha jumalateenistus	kell 18 Nissi kirikus	EELK Nissi Maarja kogudus	www.nissi.eelk.ee
30.05.	Saue Poistekoori ja Saue Segakoori kontsert	kell 18.30 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikesus, Elviira Alaamaa	tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
02.06.	Nissi kihelkonna kodukohvikutepäev		Nissi kultuurikeskus	nissi@sauekultuur.ee tel 5552 9751 www.sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus

Mis tulema peab - see tuleb.
Kellel saab otsa aeg - see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule ja süütab taevasse tähe.

Avaldame kaastunnet Marek Männikule

ISA

surma puhul.

Kolleegid Kernu koolist ja lasteaiast.

Avaldame sügavat kaastunnet Marek Männikule

ISA

surma puhul

Saue Vallavalitsus
Saue Vallavolikogu

Avaldame sügavat kaastunnet Peedo Kesselile

EMA

surma puhul

Saue Vallavalitsus
Saue Vallavolikogu

TEENUS
SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Väljaõppinud puudelangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid ja teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

Soovin osta omaaegse Tarbeklaasi ja Juveelitehase tooteid, nahkköites raamatuid, Eesti kunstnike töid (maal, graafika, kujud), postkaardid, märgid. Võib pakkuda ka muid vanu esemeid. Tel 5176412.

Müüa mett 7,50 eur/kg. Tellides vähemalt 3 kg on kojutoomine Laagris ja Saue linnas tasuta. Tellimine tel:53410200, e-mailil:mesindustalu@gmail.com; kodulehel:www.mesindustalu.ee

Aia-, värava-, tõstukse ja automaatika lahendused parima hinnaga Eestis. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvä-rav.ee, tel 5895 8809, info@koduvä-rav.ee

ARBORISTI TEENUSED. Ohtlike puude raie, puude hooldusloikus, hekkide hooldus, kändude freesimine, raieteenused, võsaniitmine, puude istutamine. WWW.PUUKIRURG.EE, info@puukirurg.ee, 3725057786.

Ohtlike puude langetus ja õunapuude loikus. 5210334

Liuguksed ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garanti. Tel: 50 290 75; e-kiri: liuguksed@kallion.net

Õhk-õhk-, õhk- vesi-, ja maasoojuspumpade paigaldus üle Eesti. Küsi hinnapakkumist! www.ter-mokliima.ee 56308014

Korstnapühkimistööd (nõuetekohane akt). Tel 5040875.

Korstnapitside ehitus. Tel 55579399

Tekstiilipesuri rent. 24h – 20€ (Hind sisaldab kolme toosi puhastusvahendit). Tellimine 53414517

Lõikan hekki, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine, saetööd aias. Tel. 55547291

Fekaalivedu, kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakkumist. Tel 53 468 430

Väikeveod kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel. 50 92936

Teostame kaevetöid miniekskavaatoriga. Tel: 56393588. www.väikeekskavaator.ee

Teostame muruniitmis-, trimmerdamis-, ja võsa-loikamisteenust. Hinnad soodsad. Võta julgelt ühendust. Tel 53 33 55 44, fmhaldus@gmail.com

Haljastustööd, tänavakivide paigaldus ja ehitustööd. Mob 58439879, www.sakuehitus.ee.

Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Fassaadi survepesu ja värvimine. Tänavakivide puhastus. 56 241 509 Andres

Viime TASUTA ära teie vanaraua (pliidid, vannid, torud, pesumasinad jne). Tel 55541036.

Kas sinu puitfassaad, terrass või aed vajavad uuendust? Kui jah, siis küsi pakkumist! DH Service OÜ, dhserviceou@gmail.com, +372 5696 3580

Korstnapühkija. Peale töö teostust AKT. Tel. 51 59 399.

Ehitise audit 1-nädalaga eaudit.ee@gmail.com 56 847 855

Kodu suveks korda! Hekkide pügamine, võsalõikus, trimmerdamine jpm. Tunnustatud kvaliteet. 56738933!

KINNISVARA
OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Soovin osta garaaži Saue linnas. Võib olla ka remonti vajav. Tel: 56675000, lavepakk@gmail.com.

Ostan Garaažiboksi! Kõik pakkumised on teretulnud ! Tel 5787 8287

Üürin garaaži Saue!, Keilas või Laagris. Telefon 5787 6390.

OST/MÜÜK
Müüa kvaliteetset kodulindude täissööta (tibudele, noorkanadele, munevatele kanadele). Samas müüa noori munemist alustanud kanu(10eur tk). 5km Keilast Saue vallas. Täiendav info 5860 5858.

Pakume Eestis toodetud kvaliteetset puitbriketti ja pelletit. Müüme ka väikseid koguseid. Info 55597572

Pere ostab sõidukorras sõiduauto, võib olla ka ilma ülevaatuseta. Kuni 1400 €. Ilusvalgus@gmail.com, tel 58190200.

Kuiv okaspuu al 55€, toores kask al 50€; okaspuu al 39€/rm. Pikkus 30,40,50 cm. Vedu 5-7 rm kaupa. Tel 5164278

Müüa hobusesõnnikut, sõelutud mulda ja peenraturvast. Transport ja kogused kokkuleppel. Tel. 56 40 109.

Sõidukite kokkuost (auto, buss, veok, haagis, tehnika). Tel 55678016

MÜÜME liiva, mulda, kruusa, killustikku ja pakume kallurteenust. Mob 5295909, www.kallur24.ee.

MULD, LIIV, KILLUSTIK, KRUUS, FREESASFALT + transport. 53953788

Müüa soodsalt Keila vallas Aarnamäe karjääris liiva, sõelutud ja sõelumata mulda transpordivõimalus. Tel. 56 564 103, e-mail pallemmer@gmail.com

Liiv, killustik, sõelutud põllumuld, haljastusmuld, kasvuhoonemuld, freesasfalt kohaleveoga. Hea läbivus ja manööverdusvõime. Tel. 5079362

TÖÖ
Pakume tööd lukksepp-keevitajale ja C-kategooria autojuhile (kallur). Asukoht Saue, info 506 7491.

Saue linnas asuv tootmisettevõtte otsib oma meeskonda täis- või osalise tööajaga puhastusteenindajat. Täiendav info ja kandideerimine: 5248596, silva.altermann@outlook.com. Aadress: Tule 22 Saue linn 76505 Saue vald

Pakume tööd koristajale Laagri alevikus, Valdmäe 5 asuvas tehasehoones. Tööaeg E-R, 6.30-14.30. Palk 700 € bruto. Hea ligipääs bussidega nr 18 või 27. Kontakt Ülle, nr 57704116.

Tootmisettevõtte Saue linnas otsib oma meeskonda tootmisruumide ja territooriumi koristajat. Täiendav info ja kandideerimine e-posti aadressil airi.vaiksaar@pesmel.com, tel: +372 56 355 426

ATKO Liinid OÜ võtab tööle bussijuhi Lehetu piirkonda. Täpsem info tööpäeviti telefonil 627 2737, 627 2713 või pöörduda Sõstramäe 12, Tallinn.

Otsin tööd puhastusteenindajana osalise tööajaga 2-3 korda nädalas. Eelistatavalt Saue linnas, aga ka Keilas raudteejaama läheduses või Laagris. Soovitavalt hommikupoolikul. Telefon 5393 3322.

SAUE VALLA
RATTARETK
8. juunil 2019

Saue vald

MARSRUUT:
Vanamõisa vabaõhukeskus >>
>> Pauligi tehase Sauel >>> Kanama postijaam >> Rehe küün >> Kiisa turuplats >> Maidla seltsimaja >> LÕUNA Maidla paisjärv >> Ääsmäe Kirsiaed >> Voore mõis >> Jõgisoo külakeskus >> Aila vana koolimaja >> Vanamõisa vabaõhukeskus

distsants 55 km

Osalustasu kuni 02.06 5 eurot / 03.06-08.06 10 eurot. Osalustasu sisaldab stardipaketti, jalgrataste hooldust retkel, lõunasööki, kultuuriprogrammi, ekskursiooni.
Registreerimine veebilehel www.vabaohukeskus.ee

PRÜGIKONTEINERITE RENT JA PRÜGIVEDU
mugavalt ja soodsalt

6-12 m³ luugiga konteinerid 15-20 m³

www.rendikonteiner.ee
rendikonteiner@gmail.com tel: +372 5852 8314

RendiKonteiner

Lembitu Lilleaed

SUVELILLED, AMPLID JA TAIMED
kasvatamine ja müük

E-L 9 - 20 P 9 - 15
Kuuse 9, Laagri
Tel 56508860

SAUE VALLA MEISTRIVÕISTLUSED DISCGOLFIS 2019

Kolm etappi:
8.mai Kernu
16.mai Ääsmäe
23.mai Saue linn

Algusaeg kell 19.00

Registreerimine: discgolftmtrix.com
Võistlusele lubatakse max 60 võistlejat
Täpse juhendiga saate tutvuda: www.sauespordikeskus.ee
Info Valdis Toomast +3725050194

Vanuseklassid:
MNJ,N, M (absoluut), M40.

PÜHAPÄEVAL 26. MAIL kell 12.00
SAUE VALLA MEISTRIVÕISTLUSED KERGEJÕUSTIKUS
Kernu staadionil

100 m ja 800m jooks, kaugushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise

Eelregistreerimine, kuni 24.maini
meili teel: kpoldaru@gmail.com
(vajalik märkida võistleja nimi, sünniaeg, ala ja elukoht)

Osavõtt tasuta,
Info Kaijo Põldaru +3725214206

HAMMER HUB
KONTORIHOTELL

ESINDUSLIK KONTOR VAID 150 € KUUS

HINNAS SISALDUVAD KÕIK KOMMUNAALKULUD, PARKIMINE, 24/7 LIGIPÄÄS, WIFI, PRINTIMINE, KOHV JA NÕUPIDAMISRUUMID

KAHTLED VEEL? TULE TASUTA PROOVIAJALE!

WWW.HAMMERHUB.EE
Vabaduse pst 174b, Tallinn (Manta Maja)

TAIMAUT LASTE-LAAGRID 2019

Ujumise-, vabaaja- ja puhkelaager Kloogarannas 16.06-21.06.2019

Spordi- ja ujumise lastelaager Kloogarannas 25.06-30.06.2019

Vabaaja- ja puhkelaager Päriseljal 28.07-03.08.2019

Vabaaja- ja puhkelaager Karksi-Nuias 01.07-07.07.2019

INFO JA REGISTREERUMINE:
52 04 057
info@taimaut.ee
WWW.TAIMAUT.EE

Pühapäeval 19.mail toimub SPORDIPÄEV
Algus kell 12.00

Saue linna jaanituleplatsil

VÕRKPALLITURNIIR, PETANK, DISCGOLF, KORVPALLIVISKED, PILATES/JOOGA (juunivõistluseks)

Parimaid autasustatakse medalitega.

Loosi lõheb ilmastikukindlaid teik, vähemalt neljast spordilist osavõtjale.
Täpsem info: www.sauespordikeskus.ee

LASTE TASUTA BATUUT

Lisainfo ja eelregistreerimine:
Rainer Kakk +372 5333 4160, rainer.kakk@gmail.com

Korraldab Saue Spordikeskus

LAAGRI ENGLISH CAMP

Hiking Swimming Native English Speakers Authentic Friends Photography

June 23 - June 27, 2019
Age: 13-16 years
80 €

We will have games, activities, group talks, discussion times and a lot of fun!
Our theme for the week is "HOME".
You'll find out more about the theme once we're there. Besides the planned activities, we will also have free time to hang out with the American youth and get to know them better.

KOMA

Rohkem info: www.laagrid.ee

AUTODE KOKKUOST!

Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid!
Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid!
Ei pea olema arvel, ülevaatust ega kindlustust!
Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane!

TEL. 5457 5055

METSAKAVADE KOOSTAMINE

Metsakavad SA Erametsakeskus toetuse hinnaga:
10.- € metsamaa ha
hinnale lisandub käibemaks 20%

TAKO OÜ - metsakorraldustööde tegevusluba nr. KME000024
Tel. 5697 0664
info@metsamajandamiskava24.ee

CRONIMET
Eesti Metall OÜ

OSTAME KOKKU VANAMETALLI JA VANAPABERIT
Asume Tallinnas aadressil Veske 7 ja Juurdeveo 25G
Platsid on avatud E-R 8:00-17:00
WWW.CRONIMET.EE

LAURI KREEK MASSAAŽ

56 959 081

WWW.LAURIMASSAAZ.EE

CONSOLIS
OLE MAAILMA BETOONTOODETE VALMISTAJA

AS E-Betoelement on juhtiv betoelementidest ehituslahenduste teostaja Eestis, kuuludes ülemaailmsesse kontserni Consolis.

OOTAME OMA MEESKONDA BETOONTOODETE VALMISTAJAT

Sinu põhiliseks ülesandeks on valmistada tööjooniste järgi raudbetoonist monteeritavaid raudbetoelemente.

Me pakume sulle:

- töökohta sisetingimustes ja kodu lähedal
- väljaõpet kohapeal, vajalikke tööriistadeid ja -vahendeid
- tulemusest, oskustest sõltuvalt konkurentsivõimelist töötasu
- usaldusväärset ja stabiilset töökohta rahvusvahelises ettevõttes

• ametialaseid täiendkoolitusi ning arenguvõimalusi

• sportimissoodustusi

• ühisüritusi

• maksame toetusi isiklike tähtpäevade puhul ja jõulude ajal peame meesle ka teie pisipere

Tule meeskonda, kui:

- sul on töötahe, arenemissoov ning valmisolek füüsiliseks tööks
- oled koostöövalmis, kiire õppimis- ja kohanemisvõimega
- omad ruumilist kujutlusvõimet ja loogilist mõtlemist
- oled valmis töötama vahetustega

Kui sa tunnend, et see töökoht on just sulle, võta ühendust telefonil 671 2539 või saada oma CV e-mailile marge.junkur@betoelement.ee. **Vaata lisaks www.betoelement.ee**

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

ÕÜ SINIIVIK GRUPP
Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.
Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

SAGRO

MÜÜGIL SUUR VALIK SUVELILLI, LILLEAMPLEID, TOMATI- JA KURGITAIMI

AS Sagro, Hoiu 10a, Laagri alevik
Tel 502 4771, lilled@sagro.ee
Avatud E-R 12-17, L 9-15

-0%

HEAD HINNAD!

Mai 2019 a.

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi
Kpl. LaitseRegina Super Clean majap.
paber 220 lehte

-25%

~~3,25 €~~ 2,45 €

Põrgupõhja grillsüsi 14 L

-17%

~~2,99 €~~ 2,49 €
0,17 €/LKuldne grillribi eelküpsetatud
900 g Rannarootsi

-35%

~~9,90 €~~ 6,39 €
7,10 €/kg

Felix Grillsalat 385 g

-34%

~~1,49 €~~ 0,99 €
2,57 €/kg

Hiirte juust viil 200 g

-35%

~~2,15 €~~ 1,39 €
6,95 €/kgViineripirukas sinepi-kurgi-
täidisega 390 g

-26%

~~2,69 €~~ 1,99 €
5,10 €/kg

Ja veel palju häid pakkumisi kauplustes kohapeal

www.keilaty.ee

LAHEPERE
KINNISVARA OÜSINU
EHITUS-
PARTNER
SAUE VALLASEHITAME JA
RENOVEERIME:

- ✓ Eramajad
- ✓ Vundamendid
- ✓ Aiad ja terrassid
- ✓ Vee ja kanali-
satsioonitrassid

Lisaks ehitusalased
konsultatsioonid ja eelarved.

VÕTA ÜHENDUST ja küsi lisa!

+372 510 1116
info@laheperekv.ee

www.laheperekv.ee

KEILA
HALDUS

KEILA HALDUS OÜ PAKUB KORTERIÜHISTUTELE

- HALDUS- JA HOOLDUSTEENUST
- ÖÖPÄEVARINGSET
AVARIITEENUST (TEL 56 21 4444)
- SISE- JA VÄLISKORISTUST
- MURUNIITMIST
- RAAMATUPIDAMISTEENUST

Info 53 442 444 või info@keilahaldus.ee
www.keilahaldus.eeFrens
CateringMaitseelamus
vaid mõne hiirekliki
kaugusel

www.pood.frens.ee

Vaikustustades elu

KÕIK MATUSETEENUSED
KEILASEesti soodsaim tuhastusmatus, kabel, peilauad,
ööpäevaringne lahkunu transport

Memoris

Krematorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rentAIA- JA
METSATEHNIKA

Husqvarna

Cub Cadet

STIHL

ECHO

JOHN DEERE

TIGA

Tel 51 900 402 Keila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

SAMI

Masinaehitus ettevõtte

Sami AS võtab tööle:

- MÜÜGIESINDAJA
- Keevitaja
- Keevitusroboti operaator
- Lukksepp-abitööline
- Painutuspingi operaator
- Laserlõikepingi operaator
- Laooperaator

Täiendav info ja kandideerimine:

- Telefonil 5197 6863
- e-posti aadressil: sami@sami.ee

Aadress: Tule 20, Saue linn 76505,
Saue vald

WWW.SAMI.EE

AIAD - VÄRAVAD

www.aiad-varavad.ee

- Aiaehitus
(puit, pancel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus
(jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Väravaautomaatika
(müük / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee

tel: 59 18 00 20

Müüa

- haljastusmuld
- liiv
- killustik
- purustatud betoon
- freesitud asfalt (Eesti oma)

Toome kauba ise kohale

Kopp-laaduri teenus

kalsep@kalsep.ee
tel 5346 0382

MEDIQ

Mediq Eesti OÜ

pakub osalise tööajaga tööd
logistikaosakonnas toodete
markeerijale.

Sobib ka pensionäridele.

Töökoht asub Saue.

Info 56 237 172 või
armand.malm@mediq.com

*Pakkumised kehtivad
kuni kaupa jätkub

Rõõmupäevad

3. - 19. mai 2019

RÕÕMU KAUBAMAJA

Rannakott
LAINE

~~9.90~~
7.90

-20%

Seebimullide puhur

~~4.90~~
3.75

-23%

Lennutatav UFO
komplekt

~~3.50~~
2.50

-28%

Termospott
2,5L

~~14.90~~
12.50

-15%

ZEWA Nature Lover
tualettpaber 3 kihiline
16 rulli

~~6.45~~
3.99

-38%

NIVEA dušigeel 2in1
- Welcome sunshine 750ml,
- Goodbye stress 750ml,
- Care & Relax 750ml

~~7.50~~
3.90 5.20/L

-48%

DEPEND 7DAY
hübridkünelakk 5ml

~~3.65~~
0.99

-73%

Meeste T-särk
MEL RICHMAN

9.95

Naiste kleit
SISTERS POINT

~~34.95~~
24.95

-28%

Naiste öösärk
TROFE

~~19.95~~
15.95

-20%

Konserv hautatud
sealiha 240g
KODUKÜLA

~~1.75~~
0.89 3.71 /kg

-49%

Jõhvikajook 1L
AURA

~~1.19~~
0.49

-59%

Doktoriviiner 280g
NÕO LIHAVÜRST

~~1.80~~
1.19 4.95/kg

-34%

BBQ täissuitsuvorst
250g NÕO LIHAVÜRST

~~3.60~~
2.39 9.56/kg

-34%

Koeratoit COOKIE
EVERYDAY 10kg

~~10.90~~
7.90 0.79/kg

-28%

Soolalõhe tükk
150g WOOL

~~4.90~~
2.99 19.93/kg

-39%

NÄKSNÄKS
Mandel 1kg

~~18.90~~
9.99

-47%

Panzani pasta
1,4 kg

~~3.99~~
2.79 1.99/kg

-30%

Marineeritud kurgid
680g Sunfood

~~1.15~~
0.79 1.16/kg

-31%

HIPP Super hippis 100g
kaks maitset

~~1.49~~
0.89 4.50/kg

-40%

Kohviuba
JACOBS KRÖNUNG 1kg

~~14.99~~
8.90

-40%

Müslibatoonid 30g
- mustika-kreekapähkli
- ananassi-kookose

~~0.45~~
0.25 8.33/kg

-44%

Teraviljapadjad
kaneeliga 250g
MILZU

~~1.99~~
1.39 5.56/kg

-30%

Piparmünditahvlid
tumedas šokolaadis
300g

~~4.50~~
1.99 6.63/kg

-55%

Koorejätis glasuuris
6x60ml multipakk
BALBIINO

~~3.29~~
1.99 9.48 /kg

-40%

ja lisaks palju teisi pakkumisi!

www.keilaty.ee

Haapsalu mnt 57b, Keila